

ပုဂံတည်ကျာထံခေ့ရှုဗ်

တၢ်သိၣ်တၢ်သိမိၣ်ပွၢ်

ဒီး

တၢ်သိၣ် တၢ်သိ အဒု

ဘၣ်တၢ်ကွၢ်က့ၤအိၤလၢ ကမံးတံၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါအိၤ
ဖဲ(၂၇.၁၀.၂၀၁၀)

တၢ်သိၣ်တၢ်သိမိၣ်ပှၢ်

ဒီး တၢ်သိၣ် တၢ်သိ အဒု

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ပှၢ်ကညီၣ်ဘျၢထံခဝုၣ်မ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိထီၣ် ပှၢ်ကညီၣ်ဘျၢထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ ကိၢ်ပယီၤအပူၤတဖၣ်, လၢအပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးဒ် ကိၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ် တၢ်ဖံးသကိး မၤသကိးတၢ်ဒ်သိး ခဝုၣ်မ့ၢ် အတၢ်ကွၢ်ဖိးဒီး တၢ်မၤမိၢ်ပှၢ်တဖၣ် ကလၢပဲၤအဂီၢ်, ဒီးဒ်သိးတၢ်ဘၣ်လိၣ်ဖိးလိၣ်လၢ တၢ်ဖံးသကိးမၤ သကိးတမံၤလၢလၢအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သးလၢ ကဒုးကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ခဝုၣ်မ့ၢ် အတၢ်ဖံးတၢ်မၤမ့ၢ်ဂ့ၤကအိၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးခဝုၣ်မ့ၢ်အံၤအစိကမီၤတ အိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဒီး ကိၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ် ဘၣ်. မ့ၢ်ဒ်တၢ်သးအိၣ်မၤသကိး တၢ်လၢတၢ်အိၣ်တၢ်ကွဲ, တၢ်ယူတၢ်ဖိးလၢ တၢ်တိ စၢမၤစၢလၢ တၢ်မၤထီၣ်မၤထီၣ်တၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.

က. မံၤ

ခဝုၣ်မ့ၢ်အံၤ အမံၤမ့ၢ်ဝဲ - ပှၢ်ကညီၣ်ဘျၢထံခဝုၣ်မ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

ခ. ဝဲၤလိၢ်ခၢၣ်သး

ခဝုၣ်မ့ၢ်အံၤ အဝဲၤလိၢ်ခၢၣ်သးကဘၣ်တၢ်ပၣ်အီၤဖဲ, ဝုၢ်တကူၣ်, ကိၢ်ပယီၤ အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဂ. တၢ်ကွၢ်ဖိးဒီးတၢ်မၤမိၢ်ပှၢ်

- (၁) တၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ် လၢပဲၤလၢတၢ်ကိးကပၤဒဲးလၢ ထံလိၢ်ကိၢ်ပူၤဒီး ကိၢ် အဂၤတဖၣ်.
- (၂) တၢ်သ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ ထံလိၢ်ကိၢ်ပူၤဒီး ကိၢ်အဂၤတဖၣ်.
- (၃) တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကွၢ်ထွဲသ့ၣ်ဝုၢ်သးကျိၤ အတၢ်မၤလိလိၢ်တဖၣ်လၢ ကမၤဒိၣ် ထီၣ်ဂၢ်ကျၢ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ် ခရံၣ်ဖိအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ဒီး တၢ်မၤတၢ်သး ခုကစီၣ်အဂီၢ်.

- (၄) တၢ်ကတဲာ်ကတီၤ ဒူးအိၣ်ထီၣ် ပှၤကညီၣ်ဘျာၣ်ထံၣ်ခရံၣ်ဖိခိၣ်န့ၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်.
- (၅) တၢ်ကတဲာ်ကတီၤရၤလီၤပှၤကညီၣ်ခရံၣ်ဖိ အလံာ်အလဲၢ်တဖၣ်လၢကကဲဘျးလၢတၢ်ကိးကပၤဒဲးအဂီၢ်.
- (၆) တၢ်အိၣ်ဒီးတနံၣ်တဘျီ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢတၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်, တၢ်ဘျုးသကိးဘိသကိး, တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘိ လၢသ့ၣ်လၢသး, တၢ်န့ၣ်ဟူတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီး ကျဲၣ်ထီၣ်ဖးလီၤလၢ တၢ်မၤသကိးတၢ်ဆူညါအဂီၢ်.
- (၇) တၢ်မၤယုာ်သကိးတၢ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤဘျာၣ်ထံၣ်ခဝုၣ်ဒီး ခရံၣ်ဖိအတၢ်ကရၢကရိ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးအီၤလၢ တၢ်သးခုကစီၣ်တၢ်မၤအဂီၢ်.

ဃ. ပှၤကညီၣ်ဘျာၣ်ထံၣ်ခဝုၣ်ဒီးအတၢ်ထံၣ်ဖိဒီးမံးရှၢၣ်

**ပှၤကညီၣ်ဘျာၣ်ထံၣ်ခဝုၣ်ဒီးအတၢ်ထံၣ်ဖိဒီးမံးရှၢၣ်
Vision Statement and Mission Statement of KBC**

တၢ်ထံၣ်ဖိ - ပှၤကညီၣ်ဘျာၣ်ထံၣ်ခဝုၣ်ဒီးအတၢ်ထံၣ်ဖိမုာ်ဒ်သိး ကကရၢကရိထီၣ်ပှၤကညီၣ်ဘျာၣ်ထံၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် လၢကီၢ်ပယီၤပှၤ လၢကဘၣ်ထွဲတုၤအိၣ်လိာ်သးဒီး မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ် လၢပွဲၤကိးကပၤဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Vision Statement -

The vision of the Karen Baptist Convention is to organize all the Karen Baptist Churches in Myanmar for coordination and cooperation in holistic Mission.

မံးရှၢၣ် - ပှၤကညီၣ်ဘျာၣ်ထံၣ်ခဝုၣ်ဒီးမုာ် ပှၤကညီၣ်ဘျာၣ်ထံၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤအပူၤ အတၢ်ကရၢကရိထီၣ်အသးဒီး မၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤကညီၣ်ဘျာၣ်ထံၣ်ခဝုၣ်ဒီးဂဲၤလိာ်ဟ့ၣ်လီၤသးလၢ ပှၤကညီၣ်ဘျာၣ်ထံၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးတဖျါၣ်ယီၤ ဒီးမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်လီၤအါ ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်, တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခိၣ်နၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ် လၢနီၣ်သးဒီး
နီၣ်ခိတုၤယီၤဆူ တၢ်အိၣ်ဒီးသူးသ့ၣ်အတီၤခိဖျိ တၢ်ဘျုးထီၣ်ဘါထီၣ် ယွၤ,
တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ရိဖျိၣ်သကိး, တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤ, တၢ်ထူးထီၣ်ရၢလီၤ လံၣ်လဲၣ်
ဒီး တၢ်မၤသကိးတၢ် ဒီးခရံၣ်ဖိတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်
လၢထံလိၣ်ကီၢ်ပူၤဒီး ထံဂုၤကီၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ.

Mission Statement -

Karen Baptist Convention is the cooperating body organized with all the Karen Baptist Churches in Myanmar. The KBC is committed to strive for the oneness of the Karen Baptist Churches, and working together in Church planting, holistic development of the Church leaders and church members, spiritually and physically which will lead to the fullness of life with dignity through worship, fellowship and meeting, training, publishing of literature and cooperation with churches and organizations, inside and outside the country.

c. ပုၤကညီဘျၢထံခဝုၣ်အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အဂီၢ်

(ပုၤကညီဘျၢထံခဝုၣ် အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ် ဒီးအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ.)

၁. တၢ်စိတၢ်ကမီၤ

- (၁) **ပၢ်ကစၢ်ယွၤ** - ပၢ်ကစၢ်မ့ၢ်ယွၤလၢအတုၤလီၤပၣ်လီၤတၢ်ခဲလၢၣ်, ဒီးမ့ၢ်တၢ်စိ
တၢ်ကမီၤ, ဒီးတၢ်မူအဂီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အထီကတၢ်ဒီးမ့ၢ်ယွၤသၢၤတၢ်ဂၤယီၤအခိၣ်
န့ၣ်လီၤ.
- (၂) **ခရံၣ်ကစၢ်** - ကစၢ်ယုၣ်ရှုးခရံၣ် မ့ၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ အဂီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အထီက
တၢ်ဒီး တၢ်အိၣ်မူအဘၢၣ်ကဝီၤခဲလၢၣ် ကဘၣ်အိၣ်လၢ အဝဲအတၢ်ပၢတၢ်
ဆၢအဖီလၢ န့ၣ်လီၤ.
- (၃) **သးစိဆုံ** - သးစိဆုံမ့ၢ်ယွၤလၢ အလီၣ်ဖျါထီၣ်အသး ဒီးအတၢ်ဘၣ်သးဆူ
ပုၤကညီအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ, အဝဲဒူးနၢ်ပၢၢ်ဒီး မၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ
ယွၤအကလုၢ်အစိကမီၤန့ၣ်လီၤ.

(၄) ယွှာအကလုာ်ကထာ - လံာ်စီဆုံ ဒ်အမုာ်ယွှာအတၢ်လီာ်ဖျါထီၣ် အဝဲအတၢ် ဘၣ်သး ဒီးအကျဲအသီး, လာထီၣ်ပွဲထီၣ်ဝဲလာ ခရံၣ်အတၢ်အိၣ်မူ ဒီးအတၢ် သိၣ်လိသီလိတဖၣ်အပူၤအံၤ မ့ၢ်ပတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ် ဒီးပတၢ်အိၣ်မူ အတၢ်ဖံး တၢ်မၤအတၢ်ဘျၢ အတၢ်စိတၢ်ကမီၤန့ၣ်လီၤ.

၂. ပှၤတဂၤဘၣ်တဂၤ

(၁) ပှၤတဂၤဘၣ်တဂၤအလုာ်အပှၤ - ပှၤကိးနီၢ်ဂၤဒဲးဘၣ်တၢ်တုၤလီၤအီၤလၢ ယွှာ အကုာ်အဂီၤအယိ, ကြးဒီးဘၣ်တၢ်ပၣ်လုာ်ပၣ်ပှၤအီၤ ဒီးတၢ်ပၣ် ကဲအီၤ ဒ်ပှၤတဂၤလၢအိၣ်ဒီးအသူးအသ့ၣ် ဒီးအလုာ်အပှၤလၢအကတၢ်ကတၢ် တ အိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၂) ပှၤတဂၤဘၣ်တဂၤ အတၢ်လၢတၢ်လီၣ် - လၢယွှာအတၢ်ပၤအဖီလၢန့ၣ် ပှၤ တဂၤဘၣ်တဂၤစုၣ်စုၣ် အိၣ်ဒီးအတၢ်လၢတၢ်လီၣ် လၢကစံၣ်ညီၣ်တဲာ် အတၢ် ဘျၢတၢ်ဘါဘၣ်တဘၣ်အဂ့ၢ် ဒီးအိၣ်ဒီးမူဒါ ဆူကစၢ်ယွှာ လၢအတၢ်ဘျၢ တၢ်ဘါ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) ပှၤတဂၤဘၣ်တဂၤအတၢ်သဘျ - လၢယွှာအတၢ်ပၤအဖီလၢန့ၣ်ပှၤကိး နီၢ် ဂၤဒဲး အိၣ်ဒီးတၢ်သဘျ လၢအဘၣ်သးဒီးအသးအခိၣ်ရှ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်, ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်,တၢ်သဘျ လၢကဟံးယၢ်, မ့တမ့ၢ်ညီ ကွံာ်တၢ်ဘျၢ တၢ်ဘါ, ဒီးအုၣ်အသးဆူတၢ်ဘါအဂ့ၢ်အဂၤ ဒီးအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အဂၤတဖၣ် ထီၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ပၣ်ကဲ ပှၤဂၤအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. ပှၤခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူ

(၁) တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤခိၣ်ဖျိ တၢ်ဘျးတၢ်ပွဲၣ် - တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ, ပှၤလၢ တၢ်ဒဲးဘးအံၤမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လီၤကလီၤလၢ ယွှာခိၣ်ဖျိယုၣ်ရှ့ၣ်ခရံၣ်ဒီး ထဲဒဲၣ်ပှၤ လၢ အနၢ်အီၤဒီး ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤအသးဆူ ခရံၣ်ကစၢ်အစုပူၤတဖၣ် ကဒီး န့ၢ် ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

(၂) တၢ်ကဲထီၣ်အပျဲၢ်အဘီၣ်အတၢ်မၤလိာ် - တၢ်မၤလိာ်ပှၤလၢ ပကကဲထီၣ် အပျဲၢ်အဘီၣ်တံၢ်နီၢ်လၢအ အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ တၢ်ပၣ်ကစၢ်ခရံၣ်ဒ်ကစၢ် အသီး, လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အိၣ်မူခဲလၢာ်ဒီး တၢ်ကိးပှၤလၢ ပက မ့ၢ် ပှၤဒိ ကန့ၣ်တၢ် ဒီးပၣ်စီဆုံပသးလၢာ်လၢာ် ဆုဆုန့ၣ်လီၤ.

- (၃) ပျာစူဂ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တၢ်ဂၤနီၤ ပျာလုၢ်တၢ်အိၣ်အသိး - ပျာခရံၣ်ဖိ တၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်၊ ခိဖျိခရံၣ်အယိ ဘၣ်ထွဲဆူကစၢ်ယွၤ လိၤလိၤသ့ဝဲ ဒ်ပျာလုၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အသိး၊ လၢအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ လၢပျာဂ့ၤပျာဂ့ၤတဖၣ် အခါၣ်စးအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- (၄) ပျာခရံၣ်ဖိဒီးအဟံၣ်ဃီ - ဟံၣ်ဒုၣ်ဃီထၢ မ့ၢ်ယွၤအတၢ်တိၣ်အိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢပျာကညီအတၢ်ဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါအဂီၢ်၊ ဒီးခရံၣ်ဖိဟံၣ်ဃီဖိ အတၢ်အိၣ်မူအတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ် ကြးဘၣ်တၢ်ပၣ်ဒိၣ်ဆိကမိၣ်အိၤ အထီကတၢ်လၢပျာန့ၣ်တၢ်လၢခရံၣ်ပူၤတဖၣ် အတၢ်အိၣ်မူပူၤန့ၣ်လီၤ.
- (၅) ပျာခရံၣ်ဖိဒ် ထံဖိကီၢ်ဖိတၢ်အသိး - ပျာခရံၣ်ဖိမ့ၢ်ထံကီၢ်ခံဘ့ၣ်(ယွၤအဘိအမ့ၢ်ဒီး ထံကီၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချါ) အထံဖိကီၢ်ဖိ တၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲကြးမ့ၢ်ပျာစူဂ်အထံအကီၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီးယွၤအဘိအမ့ၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ စ့ၣ်ကီး န့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်ဘၣ်ယုထၢတၢ်လၢ တၢ်ခံမံၤအံၤအဘၣ်စၢၤန့ၣ်, ခရံၣ်ဖိတၢ်ကတၢ်ဒိကန့ၣ်ကစၢ်ယွၤအါန့ၢ် ပျာကညီန့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်

- (၁) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အနုဆၢၣ် - တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်ပျာလၢ အဘၣ်တၢ်ပျာက့ၤအိၤလၢခရံၣ်တဖၣ် အတၢ်ရုလိၣ်မုၢ်လိၣ်ဒီး ဘၣ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အိၤဒ်တၢ်တမံၤဃီလၢယွၤအဟံၣ် ဖိဃီဖိအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်စ့ၣ်ကီး ပျာစူဂ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ်လၢအဒီးစ့ၣ်ဒီးဘျးသး အတၢ်ပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သးလၢတၢ်ဘျုးသကိး ဘါသကိးတၢ်, တၢ်ဒုးဒိၣ်ထီၣ်လိၣ်သးဒီး တၢ်ဖဲးသကိးမၤသကိးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၂) တၢ်ကဲထီၣ်ကရၢဖိ - တၢ်ကဲထီၣ်ကရၢဖိတၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖုအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၤ ထဲဒၣ်ဆူ ပျာလၢအသ့ၣ်လဲလိၣ်သးလဲလိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီး ပျာလၢသးဆူၣ်တူၢ်လိၣ် တၢ်ဒီးစ့ၣ်ဒီးဘျးသးဒီးဟ့ၣ်လီၤအးလီၤအသးဆူ ခရံၣ်အနီၢ်ခိအပူၤလၢ ကကဲထီၣ်အပျဲၢ်အဘိၣ်လၢ အသ့ၣ်တီ သးရၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အလုၢ်အလၢ်တဖၣ် - တၢ်ဒီးစ့ၣ်ဒီးဘျးဒီး ဘျုးစိဆ့မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အလုၢ်အလၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်အုၣ်ခိၣ်,တၢ်ပျာက့ၤပျာအပနီၣ် တမံၤ,

ဘဉ်ဆဉ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်မၤတၢ်အံၤ အိၣ်ယုၣ်ဒီးနီၣ်သး အတၢ်လဲၤခီဖျိ နီၣ်နီၣ် တမံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

- (၄) **တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ပၤတၢ်ဗြး** - တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖုၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိတခါ လၢပၤဆှၢလီၤဒၣ်အသးဒၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ. အဝဲကဘဉ်ဒီးပၤဆှၢလီၤဒၣ်အသးထဲ လၢခရံၣ်လၢအမ့ၢ်အဝဲအခိၣ်ဇီၤန့ၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢခရံၣ်မ့ၢ်အကစၢ်အယိ, ပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ခဲလၢၣ် ကဘဉ်မ့ၢ်ပှၤသ့ၣ်တဖုၣ်လၢ ဒီးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ် ယၢ်ဒ်သိးသိး, မၤလၢပှဲၤအမူဒါဒီး မ့ၢ်တၢ်ဟံးန့ၢ်သန့လၢအမ့ၢ်ဝဲ ပှၤခဲလၢၣ် ဘဉ် အသးအသန့န့ၣ်လီၤ.
- (၅) **တၢ်ဘဉ်ထွဲဒီးထံကီၢ်** - တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး ထံကီၢ်တဖုၣ်အံၤ ဘဉ်တၢ်ပၢ်လီၤအီၤ လၢကစၢ်ယွၤဒီး အိၣ်ဒီးအမူအဒါဆူ ယွၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးထံ ကီၢ်အံၤကြးအိၣ်လီၤဖးလိၣ်သးလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်,အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ က ဘဉ်ပၢ်ကဲသ့ၣ်ညါလိၣ်သးကဒဲကဒဲဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်ဘဉ်ထွဲလိၣ်သးလၢ အဂ့ၤ ဒီးအကြးအဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
- (၆) **တၢ်ဘဉ်ထွဲဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘုၣ်** - တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကဘဉ်အိၣ်ဒီး အမူအဒါလၢဟီၣ် ခိၣ်တဘုၣ်အံၤအပူၤဒီး ကဘဉ်မၤမံးရှၢၣ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘုၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် မ့ၢ်အတၢ်သကဲၣ်ပဝးဒီး အတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ် တဘဉ်မ့ၢ်ဝဲဒ်ဟီၣ်ခိၣ်အသိး ဘဉ်.

၅. ပမံးရှၢၣ် (ပတၢ်မၤလၢ ယွၤမၤလီၤပှၤ)

- (၁) **ပှၤတဂၤဘဉ်တဂၤ မ့ၢ်တၢ်အကံၢ်အလဲတၢ်အမိၢ်ပှၢ်** - ပှၤတဂၤဘဉ် တဂၤအလုၢ်အပှၤ, အတၢ်လိၣ်တဖုၣ်, အတၢ်သဘျ, ဒီးအဂံၢ်အဘါအစိ ကမီၤအိၣ် ခူသ့ၣ်လၢ ခရံၣ်အဂီၢ်တဖုၣ်, လၢပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖုၣ်အတၢ်အိၣ် မူဒီး အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖုၣ် အပူၤကြးမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢ တၢ် ကဆိကမိၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.
- (၂) **တၢ်ဘျုးထီၣ်ဘါထီၣ်** - တၢ်ဘျုးထီၣ်ဘါထီၣ်ယွၤလၢ အအိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ရု လိၣ်မုၢ်လိၣ်သးဒီး ယွၤလၢအမူဝဲဒီး စီဆုံဝဲတဂၤ - ကွဲးကိးပှၤလၢ ပကပၢ်ဒိၣ် တၢ်ပျံၤယွၤ ပၢ်ကဲယုးယိၣ်ယွၤ, တၢ်အိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အဝီ, တၢ်တဲလီၤကျဲၤလီၤတၢ်

ကမာ်ဒီး တၢ်ဆိၣ်လီၤသးဒီး တၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးလၢ ယွၤအတၢ်မုၢ်လၢ ကွၢ်ဖိ၊
အတၢ်စိတၢ်ဆ့ၣ်, အတၢ်ဒိၣ်တၢ်မုၢ်ဒီး အဘျးအဖျိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- (၃) **ပှၤခရံၣ်ဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ** - ခရံၣ်ဖိကိးဂၤဒဲး အိၣ်ဒီးအမူဒါလၢ ကမၤတၢ်,
ဟ့ၣ်လီၤသး, အိၣ်ဒီးတၢ်ညိကွၢ်သး ဟ့ၣ်လီၤသးလၢလၢဆ့ဆ့လီၤ. ဘၣ်
ဆၣ်လၢ အတၢ်သ့ၣ်ညါလီၤသးအပူၤ ယွၤကိးထီၣ်ပှၤအါဂၤလၢ ကျဲလီၤဆိ
အပူၤ လၢအဝဲသ့ၣ်ကပၣ်စိဆ့ထီၣ် အတၢ်အိၣ်မူဒ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပှၤမၤ တၢ်
ဖိ လၢလၢဆၢလၢကတီၢ်အသိး အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.
- (၄) **တၢ်သးခုကစီၣ်တၢ်မၤ** - တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤလၢအမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
အတၢ်မၤအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိဒီး ပှၤခရံၣ်ဖိကိးဂၤဒဲး အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအံၤမ့ၢ်ဝဲ
တၢ်ဒုးဟူထီၣ်သါလီၤ ယွၤအတၢ်စံၣ်ညိၣ်ဒီး ယွၤအဘျးအဖျိၣ်လၢ ယုၣ်ရှုး
ခရံၣ် အပူၤဒီး မ့ၢ်တၢ်ကွဲကိးလၢ ပှၤကတူၢ်လိၣ်အီၤဒီး ပိၣ်အခံၣ်ကစၢ်တဂၤ
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၅) **ဖံးရှၢၣ်အတၢ်ကရၢကရိ** - ဖံးရှၢၣ်အတၢ်ကရၢကရိထီၣ်ဘိန့ၣ် ယုၣ်ထံၣ်န့ၢ် တၢ်
မၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ယွၤ အတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ အတၢ်တိၣ်အတၢ်မၤလၢဟီၣ်
ခိၣ်ဒီးဘုၣ် ဒိဖျိတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤ, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဒီးခရံၣ်ဖိအ
တၢ် မၤဂ့ၤမၤစၢၤ, ဒီးကွဲကိးယုၣ်ကညး ပှၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်လၢ ကပၣ်စိဆ့ထီၣ်အ
သး လၢလၢဆၢဆ့လၢ တၢ်မၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၆) **တၢ်မၤယွၤအတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်** - ပှၤခရံၣ်ဖိအတၢ်ပၤယွၤ အတၢ်စုလီၢ်
ခိၣ်ခိၣ် ဆိကမိၣ်နၢ်ပၢ်ဝဲလၢ တၢ်အိၣ်မူဒိတခါညါ မ့ၢ်ဝဲဒ်ယွၤအတၢ်ဒုးပၤပှၤ
အသိးဒီး ယုၣ်ပှၤပမူဒါလၢ ပကသ့ပတၢ်အိၣ်မူ, ပဆၢကတီၢ်, ပတၢ်လၢၣ်, ဒီး
တၢ်ပိးတၢ်လီ, ပနီၢ်ကစၢ် ဒီးတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ပှၤဂၤလၢ ခရံၣ်အတၢ်မၤ
အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- (၇) **တၢ်သိၣ်လိဒီး တၢ်မၤလိမၤဒီး** - ခရံၣ်ဖိအတၢ်စုၢ်တၢ်နၢ်အန့ၤဆၢၣ်ဒီး
အတၢ် လဲၤဒိဖျိတဖၣ်ဒီး ပှၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်န့ၤဆၢၣ်ဒီးအတၢ်လိၣ်တဖၣ်, လိၣ်
ဘၣ်သပှၢ် တၢ်ဖဲယဲၤ တၢ်သိၣ်လိဒီးတၢ်မၤလိမၤဒီး န့ၣ်လီၤ.
- (၈) **ခရံၣ်ဖိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့** - ခရံၣ်ဖိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဒိၣ်
ထီၣ်လၢတၢ်နၢ်ဒီးခိၣ်န့ၣ် အတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမး အတၢ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သး
အပူၤ ဒီးကွဲကိးမၤန့ၢ်ဆိၣ်ခံ, တၢ်ကမၤလိနၢ်ပၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အဒိၣ်

အထိတဖန်ဒီးတၢ်သဘျု, လၢအမ့ၢ်တၢ်နီၢ်နီၢ်ဒီး တၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဒါလၢဟီၣ်ခိၣ်
လၢအလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တဘျုးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

- (၉) တၢ်စံၣ်ညီၣ် နီၤဖးပဲၣ်ဖးလီၤက့ၤပသး - ခရံၣ်ဖိအကရူၢ်ကရၢတဖု လၢလၢ
မ့ၢ်သးအိၣ်ဟံးယၢ်အကရူၢ်အတၢ်ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး ဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါ, အတၢ်
သ့ၣ်တီၤသးရၢတီၤတီၤလီၤလီၤန့ၣ် ကဘၣ်တူၢ်လိၣ်မူဒါတမံၤလၢ အမ့ၢ်ဝဲ တၢ်စံၣ်
ညီၣ်နီၤဖးပဲၣ်ဖး လၢအကဒုးဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ခဝုရှၢၣ် အတၢ်သိၣ်တၢ်သိမိၣ်ပွၢ်တဖၣ်

က. ကရၢဖိ

ထံဖိကီၢ်ဖိ ကိးဂၤဒဲးလၢအမ့ၢ် ပွၤကညီၣ်ဘျုးထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တဖုဖုလၢအဘၣ်
ထွဲဒီးကရၢကရိလၢအမ့ၢ် ကီၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အမၤသကိးတၢ်
ဒီး ပွၤကညီၣ်ဘျုးထံခဝုရှၢၣ်အံၤ အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိန့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်ပၣ်ကဲအီၤဒ်အမ့ၢ်
ခဝုရှၢၣ် ကရၢဖိန့ၣ်လီၤ.

ခ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်

- ၁. ခဝုရှၢၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤ တနံၣ်တဘျီ ဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ် ဒီး
တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢ အဘၣ်တၢ်သးကျဲၤအီၤလၢ ပၤဆ့ၤတၢ်ကမံးတံၣ်န့ၣ်
လီၤ. တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်ဆူညါ တနံၣ်
အဂီၢ်န့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါကမ့ၢ်ဖဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- ၂. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အလီၢ်အကျဲဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအီၤ
အသိး, တၢ်လဲၤလိၣ်မ့ၢ်အိၣ် တမံၤမံၤန့ၣ်, ခဝုရှၢၣ်ကမံးတံၣ်မၤတၢ်ကသးကျဲၤ
ဒီးဆ့ၤထီၣ်က့ၤအီၤဆူ ပၤဆ့ၤတၢ်ကမံးတံၣ်ဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါက့ၤ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
တဖၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်အဝုၢ်အခး ဒ်လၢအံၤန့ၣ်လီၤ.
 - (၁) တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်ကမ့ၢ်ဖဲ အဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးတတီၤတီၤ
န့ၣ်လီၤ.
 - (၂) ဖဲတမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လၢ တၢ်ယုၤထၢအိၣ်န့ၣ်, တၢ်ကသးကျဲၤခၢၣ်စးတၢ်အိၣ်
ဖျိၣ်လၢ အစိကမိၤအိၣ်ဝဲလၢ ကစံၣ်ညီၣ်ကမ့ၢ် အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်

ဝှက်ကျိ၊ ဘဉ်ဆဉ်တၢ်တၢ်အိၣ်အိၣ် ကမၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အဘျီ ဘဉ်.

(၃) မ့ၢ်န့ၣ်လၢတၢ်ယုၤထၢအိၣ်ဝဲန့ၣ် ကမ့ၢ်ကမၤတၢ်ခၢၣ်စး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် န့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤလၢ တၢ်ဂံၢ်အိၣ်ကမၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အဘျီဒီး ခၢၣ်စး လၢ အဟဲန့ၣ်အစ့ၤကတၢၢ် ကဘဉ်အိၣ်(၃၀၀)ဂၤလီၤ.

၃. ခဝုၣ်အံၤ အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဘဉ်တၢ်ကိးအိၣ် သ့ဝဲဖဲ ပၤဆ့ၤတၢ်ကမံးတံၣ်ထံၣ် လၢအလီၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဂ. ခဝုၣ်အိၣ်အန့ၢ်တဖၣ်

ခဝုၣ်အံၤ အိၣ်အန့ၢ်လၢ အဘဉ်တၢ်ယုၤထၢထီၣ်အိၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲဒ်လၢ အံၤန့ၣ်လီၤ.

- ၁. ကရၢခိၣ်တဂၤ, ကရၢခိၣ်စၤ ခံၣ်
- ၂. နဲၣ်ခွဲၣ်တဂၤ, နဲၣ်ခွဲၣ်သယဲၤတဂၤ, ပုၤပၤစုတဂၤ
- ၃. ပုၤနဲၣ်တၢ်ဒိၣ် (ကမံးတံၣ်ပၤဆ့ၤတၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်)တဂၤ
- ၄. ပုၤနဲၣ်တၢ်တဖၣ်
- ၅. ပုၤသမံသမိးစုဒီး စုစရီခံၣ်
- ၆. ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်(၃) ဂၤ

ဃ. ပၤဆ့ၤတၢ်ကမံးတံၣ်

ခဝုၣ်အံၤကအိၣ်ဒီး ပၤဆ့ၤတၢ်ကမံးတံၣ်တဖၣ်လၢ အကပၤဆ့ၤ အတၢ်ဖံးတၢ် မၤတဖၣ်အဂီၢ်ဒီးကမံးတံၣ်အံၤအိၣ်ဒီးအမူအဒါဒီးအစိကမီၤလၢ ကသးကျဲၤ တၢ်ဖံး တၢ်မၤတဖၣ်လၢ ကမၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် တဘျီဒီးတဘျီ အဘၢၣ်စၤ န့ၣ်လီၤ.

င. ကမံးတံၣ်မၤတၢ်

ခဝုၣ်အံၤ ကအိၣ်ဒီး ကမံးတံၣ်မၤတၢ်တဖၣ်လၢ ကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ် သးကျဲၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လၢ ပၤဆ့ၤတၢ်ကမံးတံၣ် အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်တဘျီဒီးတဘျီအဘၢၣ် စၤန့ၣ်လီၤ.

စ. ဝဲၤကျိၤအကမံးတံၣ်တဖၣ်

ခဝုၣ်အံၤ ကအိၣ်ဒီး ဝဲၤကျိၤအကမံးတံၣ်တဖၣ်လၢ ကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်သး ကျဲၤ ဝဲၤကျိၤတဖၣ်အတၢ်မၤစုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆ. ကမ်းတံင်လီၤဆီတဖၣ်

ခဝုရှၢၣ်အံၤကအိၣ်ဒီးကမ်းတံင်လီၤဆီတဖၣ်လၢ ပၤဆၢတၢ်ကမ်းတံင်ယုထၢ ဟ့ၣ်စိ ဟ့ၣ်ကမီၤအီၤ ဒ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲအသိးလီၤ.

ရှ. ပုၤကညီၤဘျၢထံခဝုရှၢၣ်အကမ်းတံင်ကွၢ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ်လီၤ

ခဝုရှၢၣ်အံၤကအိၣ်ဒီး ကမ်းတံင်ကွၢ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖုလၢအကွၢ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ်လီၤ တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပုၤကညီၤဘျၢထံခဝုရှၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

ည. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖျိၣ်နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်ပဲၤတဖၣ်

၁. လၢ ခဝုရှၢၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤကကဲထီၣ်အဂီၢ်

ပုၤဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်ဆဲးလီၤအမံၤဝံၤ အနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢၣ်တဝၣ်မ့ၢ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖျိၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်ပဲၤ, ပဲၤထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လိၣ်လီၤစ့, တၢ်ဟံးန့ၢ်လိၣ်စ့ ဒီး တၢ်ဆါတၢ်ပွၤတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်, ပုၤဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖျိၣ်ဒီး ဆဲးလီၤအမံၤဝံၤ အနီၣ်ဂံၢ်သၢပူခံပူ, ကဘၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ် ပဲၤ, ကပဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. လၢပၤဆၢတၢ်ကမ်းတံင်အတၢ်မၤကကဲထီၣ်အဂီၢ်-

(က) လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢတၢ်မၤညီၤန့ၢ်အီၤအကတီၢ်

ကမ်းတံင်ဖိလၢ အဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့ခဲလၢၣ် အနီၣ်ဂံၢ်သၢပူခံပူမ့ၢ်ဟဲထီၣ် တၢ် အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး, နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်ပဲၤ, ပဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ.

(ခ) လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤဆီအကတီၢ်

(၁) မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လိၣ်လီၤစ့, တၢ်ဟံးန့ၢ်လိၣ်စ့, ဒီးတၢ် ဆါတၢ်ပွၤ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်, ကမ်းတံင်ဖိလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့ခဲလၢၣ် အနီၣ်ဂံၢ်လွံၣ်ပူသၢပူကဘၣ်ဟဲထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်ပဲၤ, ကပဲၤထီၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၂) မ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အဂုၤအဂၤအဂီၢ်န့ၣ်, ကမ်းတံင်ဖိလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့ ခဲလၢၣ် အနီၣ်ဂံၢ်ခံပူတပူကဘၣ်ဟဲထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်ပဲၤ, ကပဲၤထီၣ် အဂီၢ်လီၤ.

(၃) လာဂုဂ်ဝီအူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်, ကမံးတံၣ်ဖိလၢ အဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့ခဲလၢၣ်အ နီၣ်ဂံၢ်သၢပူတပူမ့ၢ်ဟဲထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်, နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်ပွဲၤ, ပွဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ.

၃. လၢကမံးတံၣ်မၤတၢ်အတၢ်မၤကကဲထီၣ်အဂီၢ်-

(က) လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ တၢ်မၤညါန့ၣ်အီၤအကတီၢ်, ကမံးတံၣ်ဖိလၢ အဟ့ၣ် တၢ်ဖးသ့ခဲလၢၣ်အနီၣ်ဂံၢ် သၢပူခံပူ မ့ၢ်ဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး, နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ် ပွဲၤ, ပွဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ.

(ခ) လၢဂုဂ်ဝီအူ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်, ကမံးတံၣ်ဖိလၢ အဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့ခဲလၢၣ် အနီၣ် ဂံၢ်သၢပူတပူမ့ၢ်ဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး, နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်ပွဲၤ, ပွဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ.

၄. လၢဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကကဲထီၣ်အဂီၢ်

(က) လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢတၢ်မၤညါန့ၣ်အီၤအကတီၢ်, ကမံးတံၣ်ဖိလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဖး သ့ခဲလၢၣ်အနီၣ်ဂံၢ်ခံပူတပူ မ့ၢ်ဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်ပွဲၤ, ပွဲၤထီၣ် န့ၣ်လီၤ.

(ခ) လၢဂုဂ်ဝီအူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်, ကမံးတံၣ်ဖိလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့ခဲလၢၣ် အနီၣ် ဂံၢ်သၢ ပူတပူမ့ၢ်ဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်ပွဲၤ, ပွဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ.

တ. ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်န့ၣ်ကမံးတံၣ်

ခဝုရှၢၣ်ကအိၣ်ဒီးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်န့ၣ်ကမံးတံၣ်တဖၣ် လၢအကွၢ်ထွဲပၢဆှၢ ဝဲၤလီၢ်ပှၤ မၤတၢ်ဖိဒီး ဝဲၤလီၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်လီၤ.

ထ. ယုထၢတီၢ်လီၤကမံးတံၣ်တဖၣ်

ခဝုရှၢၣ်ကအိၣ်ဒီးယုထၢတီၢ်လီၤကမံးတံၣ်တဖၣ် ဒ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ် အ တၢ်လိၣ်အိၣ်ဝဲအသိးလီၤ.

ဒ. တၢ်ဘျီက့ၤခဝုရှၢၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဖီပုၢ်

လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မိၢ်ပုၢ်တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်ဘျီအီၤအဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဂုဂ် ကဘၣ် တၢ်ဆှၢထီၣ်အီၤလၢပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ် ဆူကမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဖးဒိၣ်တန့ၣ်တဘျီ အကတီၢ်လီၤ. ပှၤဟဲထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အကျိၤသၢ ပူခံပူမ့ၢ်ဘၣ်အသးန့ၣ်တၢ်ဘျီအီၤသ့ဝဲလီၤ. တၢ်ဘျီက့ၤတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆှၢ

ဆီအီး၊ အစ့၊ ကတင်၊ တလါဆူ ပါဆွာတင်ကမ်းတံင်ဖိ ခဲလင်အအိန်လါ တင်
 ကဆိကမိန်အီးဒီး တင်ကစံင်ညီညီဆွာထီင်ကု၊ န် အကြားဝဲဘင်ဝဲဆူ ကမျာင်
 တင်အိန်ဖိုင်ဖးဒိန် လါအကဟဲဆူညါတဘျီအဂီင်န့င်လီ၊ တင်သိင် တင်သီမိင်
 ပှ်တဖန်အံ၊ တင်ကကွင်ကဒါကု၊ အီး (၅) နံင်တဘျီန့င်လီ၊

.....

ခဝုရှာန်အတင်သိင်တင်သီအဒုတဖန်

က. ခဝုရှာန်အကရတဖန်

(က-၁) ကီတင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်တင်အိန်ဖိုင်တဖန်လါအမေ၊ သကိးတင်ဒီး
 ပှ်ကညီဘျာထံခဝုရှာန်မုင်ဒ်လင်အံ၊ အသိးန့င်လီ၊

- (၁) ကီဖန်အိန်မိန်လမဲ့င် ပှ်ကညီဘျာထံခဝုရှာန်ဖိတင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင်(၁၈၄၀)
- (၂) ကီပသံင်မိမုးစီ၊ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၈၅၀)
- (၃) ကီတကူင်ပှ်ကညီဘျာထံခဝုရှာန်ဖိထံလီင်ကီပှ်၊ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင်(၁၈၅၄)
- (၄) ကီဖိကတး ပှ်ကညီဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၈၅၄)
- (၅) ကီဆိထံး ပှ်ကညီ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၈၅၄)
- (၆) ကီတီအူပကူ ပှ်ကညီ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၈၅၆)
- (၇) ကီတီအူဘွဲမိပှ်၊ ပှ်ကညီ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင်(၁၈၅၆)
- (၈) ကီဒဝဲင်ဘျးပှ်ကညီ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၈၅၇)
- (၉) ကီတီအူကဲ၊ ခေင်ကဲ၊ ဘါပှ်ကညီဘျာထံခဝုရှာန်ဖိတင်အိန်ဖိုင်သကိး တင်အိန်ဖိုင်(၁၈၈၃)
- (၁၀) ကီပံင်သင်ယင်ဝတံင် ပှ်ကညီဘျာထံခဝုရှာန်ဖိတင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင်(၁၈၈၇)
- (၁၁) ကီကယါကရမိင်ပှ် ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင်(၁၈၈၈)
- (၁၂) ကီမုင်တြီ၊ ပှ်ကညီ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၉၀၃)
- (၁၃) ကီချာင်လွင်ထူင် ပှ်ကညီ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင်(၁၉၂၃)
- (၁၄) ကီထးခီ ပှ်ကညီ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၉၃၀)
- (၁၅) ကီမုးစီ ပှ်ကညီစီ၊ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၉၆၉)
- (၁၆) ကီဘျး ပှ်ကညီ ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၉၇၈)
- (၁၇) ကီကယါဖူး ဘျာထံခဝုရှာန်ဖိ တင်အိန်ဖိုင်သကိးတင်အိန်ဖိုင် (၁၉၈၃)

- (၁၈) ကိပ်ကိတ်ကုန်ပျက်ကညီဘျာထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်(၂၀၀၈)
- (၁၉) ကိပ်ကုးအုပျက်ကညီဘျာထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် (၂၀၀၈)
- (၂၀) ကိပ်မိၣ်ဘျာထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် (၂၀၀၈)

(က-၂) သနူဘၣ်ထွဲဒီး ကိပ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အသီကအိၣ်ထီၣ်အဂ့ၢ် (စးထီၣ် - ၂၀၀၀နံၣ်)

- (က) ကဘၣ်ဒီးန့ၢ်တၢ်ပျဲမုၢ်လိၣ်သး အိၣ်ဒီး တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆုၤထီၣ်ထွဲလၢ ကိပ်လၢ အဘၣ်ထွဲတ့ၢ်ဝဲအိၣ်ဒီး တၢ်အဂ့ၢ်အခးဒ်လၢ လၢအံၤအသိးလီၤ
 - (၁) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အသ့ၣ်လီၤတ့ၢ်အသး အစ့ၤကတၢၢ် (၂၀)ဖျိၣ်
 - (၂) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိ အနီၣ်ဂံၢ် အစ့ၤကတၢၢ် (၃၀၀၀)ဂၤ
 - (၃) သရၣ်ဒီးပၢ်စုလၢ အအိၣ်ပၢ်စၢၤအနီၣ်ဂံၢ် အစ့ၤကတၢၢ်(၁၀)ဂၤ
- (ခ) ပုၤခိၣ်န့ၢ်လၢအတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲ ကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢ ခဝုၣ်တူၢ်လိၣ်အီၤသ့ဒီး ကဘၣ်မ့ၢ် ပုၤသ့ဆၢထၢၣ်ဒီး ပိၣ်ထွဲတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢကဘၣ်တၢ်ပၢ်လီၤ အီၤ လၢ ပုၤကညီဘျာထံခဝုၣ်တူၢ်န့ၢ်လီၤ.
- (ဂ) ဆၢထၢၣ်လၢအခိၣ်ဒၣ်ဝဲ ကဘၣ်န့ၢ်ဝဲလီၤ.
- (ဃ) ကဘၣ်အိၣ်ဒီးအဝဲလီၢ် အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ.
- (င) ကဘၣ်မၤန့ၢ်တၢ်စဲပနီၣ်လၢ ပဒိၣ်အအိၣ် ဒ်ခါအတၢ်လိၣ်အိၣ်ဝဲအသိးလီၤ (ဖဲတမၤန့ၢ်ဒီးဝဲအခါတၢ်ကတူၢ်လိၣ်ပၢ်စၢၤအီၤ ဒ်ကရၢမၤတံၤမၤသကိး အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ် ပဆု ၇၀. ၆၉ ဟဲဝဲအသိး - ဒ်ပစံးတၢ်အသိး အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒ်လၢအံၤတဖၣ်လီၤ.
- (င-၁) တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢ လံၢ်စီဆုံကို
- (င-၂) တၢ်မၤသကိး လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ရိၣ်ဖျိၣ်
- (င-၃) တၢ်မၤသကိး လၢလံၢ်ဧၤလဲၢ်ဧၤ
- (င-၄) တၢ်မၤသကိး လၢတၢ်သးခုကစီၣ်
- (င-၅) တၢ်မၤသကိးလၢ တၢ်ပၢ်စု, တၢ်မၤဘူၣ်သ့ၣ်နီၣ်, တၢ်ဒီးဘျာထံ
- (င-၆) တၢ်မၤသကိး လၢတၢ်မၤဘူၣ်မၤတီၢ်

- (င-၇) တၢ်မၤသကိးလၢ ကမံးတံၣ်လၢလၢတဖၣ်အံၤအပူၤအိၣ်ဒီးအခါၣ်စးတဂၤ ဒ်ပှၤထီၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ.
 - ❖ ခဝုရှၢၣ်ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်
 - ❖ ခဝုရှၢၣ်ကမံးတံၣ်မၤတၢ်
 - ❖ ပှၤကညီၣ်ဘျၢထံခဝုရှၢၣ် ယွၤဂ့ၢ်ပိညါ ဖှၣ်စိမိၤတြးစတံ
- (စ) တၢ်တူၢ်လိၣ်ကရၢမၤတံၤမၤသကိးအံၤ ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲ ခဝုရှၢၣ်ပၤဆှၢ တၢ်ကမံးတံၣ်အတီၤ ဒိဖျိကမံးတံၣ်မၤတၢ်အတၢ်ဆှၢထီၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ် ကဘၣ် တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢ ကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (ဆ) တၢ်တူၢ်လိၣ်ဟံးစုကွၢ်မဲၣ် ဒ်ကီၢ်အလၢအပွဲၤအသိး လၢကမျၢၢ်တၢ်အိၣ် ဖျိၣ် ဖးဒိၣ်အတီၤ ကဘၣ်တၢ်မၤဒေၣ်အီၤဖဲ တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ပၣ်လီၤအီၤပွဲၤထီၣ်ဒီး ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.
- (ရှ) ကီၢ်အသီလၢအကီၢ်မိၢ်ပှၤပျဲမုၢ်အီၤဒီး ကကဲထီၣ်ကီၢ်န့ၣ် တချးလၢပၤ ဆှၢတၢ် ကမံးတံၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ဒံးန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်တူၢ်လိၣ်ဟံးစု ကွၢ်မဲၣ် ဆိပၣ်စၤ အီၤ ဒ်ကီၢ်မၤတံၤမၤသကိးလၢ ကမံးတံၣ်မၤတၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် န့ၣ်လီၤ.
- (ည) ဖဲကီၢ်အသီဘၣ်တၢ်တူၢ်လိၣ်အီၤန့ၣ် ခဝုရှၢၣ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤ တၢ်မၤသကိး တၢ် အတၢ်ဘၣ်ထွဲလံာ်အုၣ်အသး အိၣ်ဒီးတၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်တူၢ်လိၣ်အီၤ အဆၢ ကတီၢ် ဖဲကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

(က-၃) တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢတၢ်သးခုကစီၣ်ပျီလၢတမ့ၢ် ပှၤကညီၣ်ကလုၣ်, လၢပှၤ ကညီၣ်ဘျၢထံခဝုရှၢၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ကီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ပှၤကညီၣ်ဘျၢထံ ခဝုရှၢၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် မၤတၢ်သးခုကစီၣ်ဒီးသး အိၣ်ကဲထီၣ်ကီၢ်အသီ ကဘၣ် တၢ်တူၢ်လိၣ်အီၤ ဒ်ကီၢ်မၤသကိးတၢ် လၢပှၤကညီၣ်ဘျၢထံ ခဝုရှၢၣ် အပူၤ

၁. ကဘၣ်အိၣ်ဒီးကီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲတုၢ်ဝဲဒီးအီၤ အတၢ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤဆှၢထီၣ် အုၣ်အသး အိၣ်ဒီးတၢ်အဂ့ၢ်အစးတပၣ်ဒ်လၢအံၤအသိးလီၤ.

- (က) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအကဲထီၣ်အိၣ်ဒီး အက့ၢ်အဂီၤဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး အစ့ၤကတၢ် (၁၅)ဖျိၣ်
- (ခ) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်အစ့ၤကတၢ် (၂၀၀၀) ဂၤ

- (ဂ) သရော်ဒီးပင်စုအနီဂံအစုကတော် (၇) ဂါ
- (ဃ) ဆာထာန်လာအခိန်ဒပ်ဝဲကဘန်န့ဝဲလီၤ.
- (င) ပှါခိန်ပှါန့ကဘန်အိန်အလာအပှဲၤ အိန်ဒီးကီၢ်အက့ၢ်အဂီၤ အလာအပှဲၤန့ၢ်လီၤ.
- (စ) ခိန်န့ၢ်လာအတီခိန်ရိန်မဲ ကဘန်မ့ၢ်ပှါလၢ ပှါကညီဘျာထံ ခဝ့ရှုၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့ ဒီးကဘန်သ့ဆာထာန်ဒီး ပိာ်ထွဲတၢ်ဘျးဒီးတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ် လၢကဘန်တၢ်ပာ်လီၤအီၤလၢ ပှါကညီဘျာထံခဝ့ရှုၢ်န့ၢ်လီၤ.
- (ဆ) ကလုာ်လၢတမ့ၢ်ပှါကညီကလုာ် လၢကမၤသကိးတၢ်ဒီး ပှါကညီဘျာထံခဝ့ရှုၢ်အံၤ တဘန်မၤဘန်ဒိပှါကညီဘျာထံခဝ့ရှုၢ် အလုၢ်အလၢ်ထူၤသန့ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိာ်န့ၢ်ဘန်.
- (ဇ) ကဘန်အိန်ဒီးအဝဲၤလီၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒပ်ဝဲလီၤ.

၂. ဖဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် ဘန်ဂ့ၢ်ဘန်ဝီခဲလၢဒ်န့ၢ် တချးကမ့ၢ်တၢ်အိန်ဖျိန် ဘန်ခံးန့ၢ် ကဘန်တၢ်တူၢ်လိာ်ဟံးစုကွၢ်မဲာ်အီၤ ဒ်ကီၢ်မၤတံၤမၤသကိး လၢခဝ့ရှုၢ်ကမံးတံာ်မၤတၢ်အိန်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒ်လၢဒ်အံၤအသိးလီၤ.

- (က) တၢ်မၤသကိးလၢ လံာ်စီဆုံကိုအပူၤ
- (ခ) တၢ်မၤသကိးလၢ တၢ်အိန်ဖျိန်ရိဖျိန်
- (ဂ) တၢ်မၤသကိးလၢ လံာ်ဇီၤလဲာ်ဇီၤ
- (ဃ) တၢ်မၤသကိးလၢတၢ်သးခုကစီာ်
- (င) တၢ်မၤသကိးလၢ တၢ်ပာ်စု, တၢ်မၤဘျုးသ့ၣ်နီၣ်, တၢ်ဒီးဘျာထံ
- (စ) တၢ်မၤသကိးလၢ တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်
- (ဆ) တၢ်မၤသကိးလၢ ကမံးတံာ်လၢလံာ်တဖၣ်အံၤအပူၤအိန်ဒီး အခၢ်စးတဂၤ ဒ်ပှါထီၣ်ဒိကန့ၢ်တၢ်အသိးန့ၢ်လီၤ.
 - ခဝ့ရှုၢ်ပၤဆုၤတၢ်ကမံးတံာ်
 - ခဝ့ရှုၢ်ကမံးတံာ်မၤတၢ်
 - ပှါကညီဘျာထံယွၤဂ့ၢ်ပီညါဖျိန်စီမိၤ ဩးစတံာ်
- (ဇ) တၢ်တူၢ်လိာ်ဟံးစုကွၢ်မဲာ် ဒ်ကီၢ်အလာအပှဲၤအသိး ကဘန်တၢ်မၤအီၤလၢ ကမ့ၢ် တၢ်အိန်ဖျိန်ဖးဒိန်အကတီၢ် လၢကမံးတံာ်မၤတၢ်အတၢ်ဆီၣ်ထွဲဆုၤ ထီၣ်ဒိဖျိ ပၤဆုၤတၢ်ကမံးတံာ်န့ၢ်လီၤ.

- (ည) ကိတ်တကရကရိလတမ္ပာ ပုကညိကလုင်လအမေ သကိတ်ဒီးပုကညိ ဘျာထံခဝုရှာအံ၊ ဖဲအတင်ဂုတ်ကျိဘင်လိင်ဒီး ကိတ်ပယိဘျာထံခဝုရှာ အတင်နင်ကျဲန့န့ ကဘင်တင်ဆိင်ထွဲဆုထိင်အုင်အသးလအဂီၢ် ဆူကိတ် ပယိဘျာထံခဝုရှာလကကဲထိင် ကိတ်ပယိဘျာထံခဝုရှာအကရန့န့လီၤ.
- (တ) ဖဲကိတ်အသီဘင်တင်တူၢ်လိင်အိၤန့န့ ခဝုရှာကဟ့ၣ်လီၤအိၤ တင်မၤသကိတ် အတင်ဘင်ထွဲအလံာ်အုင်အသး အိင်ဒီးတင်ပၢ်ဖျါထိင်တင်တူၢ်လိင်အိၤအဆၢ ကတိတ် ဖဲကမုၢ်တင်အိင်ဖျိင်အခါန့န့လီၤ.

(က-၄) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာအကမံးတံာ်ကွၢ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်တဖၣ် လအဘၣ်ထွဲ ဒီး ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ

(က-၅) ဝဲကျိတဖၣ်လအဘၣ်ထွဲဒီး ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ အိၣ်ဝဲဒ်လံာ်အံ၊ အသိးန့န့လီၤ.

- (၁) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ ပိၣ်မုၢ် ဝဲကျိ
- (၂) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ သရၣ်သမါ ဝဲကျိ
- (၃) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ ယွၤဂုၢ်ပိညါ ဝဲကျိ
- (၄) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ ကျိၣ်စုဒီးတင်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ဝဲကျိ
- (၅) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ တင်သးခုကစီၣ်ဒီးမံးရှာ ဝဲကျိ
- (၆) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ ထုးထိၣ်ရၤလီၤလံာ်လဲာ် ဝဲကျိ
- (၇) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ ခရံၣ်ဖိတင်ကုၣ်ဘင်ကုၣ်သ့ ဝဲကျိ
- (၈) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ တင်ကတံာ်ကတိၤဒုးဒိၣ်ထိၣ်ထီထီၣ်ခိၣ်န့ ဝဲကျိ
- (၉) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ ခရံၣ်ဖိတင်မၤဂုၤမၤစၢၤဒီးတင်ဂုၤထိၣ်ပသီထီၣ် ဝဲကျိ
- (၁၀) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ တင်ဘင်ထွဲတုၤအိၣ်လိၣ်သးဝဲကျိ
- (၁၁) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ တင်ကဟ့ၣ်ကယၢ်ဒီး တင်ဟ့ၣ်ကုၣ်တင် ဝဲကျိ
- (၁၂) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ လံာ်လဲာ်တင်ဆဲးတင်လၢဝဲကျိ
- (၁၃) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ ဝဲကျိလၢသးစၢ်တင်မၤအဂီၢ်
- (၁၄) ပုကညိဘျာထံခဝုရှာ ပိၣ်ခွါ ဝဲကျိ

(က-၆) ယွၤဂ့ၢ်ပီညါအတၢ်သိၣ်လိမၤလိလိာ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပှၤကညီ ဘျၢထံ
ခဝုရှၢၣ်ခီဖျိ ကမ်းတံၣ်မၤတၢ်ဒီး ပၤဆၢတၢ်ကမ်းတံၣ်

- ပှၤကညီဘျၢထံ ယွၤဂ့ၢ်ပီညါ ဖှၣ်စိမိ

(က-၇) တၢ်မၤလိာ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီး ပှၤကညီဘျၢထံခဝုရှၢၣ် ခီဖျိဝဲၤကျိၤ
တဖၣ် အတၢ် အံးတၢ်ကွၢ်ဆီၣ်ထွဲ.

(က) ပှၤကညီဘျၢထံခဝုရှၢၣ် လဲၤဆူညါဝဲကျဲးတး
(ထူးထီၣ်ရၤလီၤလံၣ်လဲၣ် ဝဲၤကျိၤ)

(ခ) ပှၤကညီဘျၢထံခဝုရှၢၣ် ခိခိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လိာ်ခၢၣ်
သး (ခရံၣ်ဖိ တၢ်မၤဂ့ၢ်မၤစၢဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ဝဲၤကျိၤ).

(ဂ) ပှၤကညီဘျၢထံခဝုရှၢၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်ကယၣ် ပှၤဆူးပှၤဆါအဒး/တၢ်ဆါဟံၣ်
(တၢ်ကဟ့ၣ်ကယၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် ဝဲၤကျိၤ)

(က-၈) ခီၣ်မံးရှၢၣ်တဖၣ်လၢ ခဝုရှၢၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အတၢ်လိာ်အဂီၢ်.

(၁) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဂ့ၢ်ကျိၤမုၢ်ခုၣ်

(၂) တၢ်မၤယုၣ်သကိးတၢ်သးခုကစီၣ်

ခ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်

(ခ-၁) ပှၤပၤလိာ်ဆုၣ်နီၤ

(က) လၢကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် ဒ်တၢ်မၤညီန့ၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် လီၤ
ဆီမ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၢ် ပှၤပၤလိာ်ဆုၣ်နီၤကမ့ၢ် ကရၢခိၣ်န့ၢ်လီၤ. ကရၢခိၣ်မၤမ့ၢ် တချး
တသ့ဘၣ်တခီန့ၢ်, ကရၢခိၣ်စၢတဖၣ် ကဟံးန့ၢ်အဝဲအလီၢ် န့ၢ်လီၤ.

(ခ) ကရၢခိၣ်ဒီး ကရၢခိၣ်စၢတဖၣ် မ့ၢ်တအိၣ်ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီလၢလၢန့ၢ်,
တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကယုထာထီၣ် ပှၤတဂၤလၢအကျါဒ်ဝဲ ဒ်သိးကပၤလိာ်ဆုၣ်
နီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီန့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.

(ခ-၂) တၢ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ဆှၢထီၣ်အီၤဆူ ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖး ဒိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်လီၤဆီမ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤအီၤလၢ တၢ်ဒူးနဲၣ်တၢ်ယူၣ်ထီၣ်စုန့ၣ်လီၤ. ပှၤခဲၣ်လိၣ်အနီၣ်ဂံၢ် မ့ၢ်ပှၤသးလိၣ်သး ဒီး ပှၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ ဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တခါဒိသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

(ခ-၃) တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်လၢတၢ်ကမၤအီၤဝဲကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် တနံၣ်တဘျီ အဆၢကတီၢ်.

- (က) တၢ်ကနၢ်ဟူဒီး ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢက့ၤ နံၣ်ပှၤကွံၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖး အတၢ်ကွဲးနီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (ခ) တၢ်ကနၢ်ဟူဒီး ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢက့ၤ ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်, တၢ်ကရၢကရိ ဝဲၤကျိၤဒီး ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်လိၣ်လီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ခဝဲၣ်ရှၢၣ်, အတနံၣ်တဘျီအတၢ်ကွဲးဖျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (ဂ) တၢ်ကနၢ်ဟူနံၣ်ပှၤကွံၣ် စုစရိ လၢတၢ်သမံသမိးအီၤဝဲၤလၢ တၢ်ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢအီၤအဂီၢ်ဒီးတၢ်ကစံၣ်ညီၣ်တူၢ်လိၣ် စုတိၣ်ပၢ်လၢ ဆူညါတနံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (ဃ) တၢ်ကယုထၢထီၣ်ဒီး ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢတၢ်ခိၣ်တၢ်နၢ်လၢ အဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါအီၤလၢ ခဝဲၣ်ရှၢၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ် နီၣ်ဂံၢ်-၈, အပှၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (င) တၢ်ကကွၢ်ဆိကမိၣ်စံၣ်ညီၣ် သူးကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီး ခဝဲၣ်ရှၢၣ်အတၢ်ဖဲး တၢ်မၤဆူညါ, ဒ်ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်ဆှၢထီၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (စ) တၢ်ကပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢ ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်ဖိတဖၣ်ဒ် အဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ကီၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်, တၢ်ကရၢကရိဝဲၤကျိၤတဖၣ်ဒီး ဝဲၤကျိၤတဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.
- (ဆ) တၢ်ကတူၢ်လိၣ် ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢက့ၤ ကမံးတံၣ်လၢအမၤတၢ်ဖဲ ကမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အကတီၢ်တဖၣ် အတၢ်ကွဲးဖျါလၢအဟ့ၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
- (ဇ) တၢ်ကထၢဖျိၣ် တၢ်မၤဘျီလီၤဆီလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တမံမံၤအဂီၢ်ဖဲ ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အခါ ဒ်ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ.

(မုတမုာ်ဘဉ်လၢ ပၢဆၢတၢ်ကမံးတံင် ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလံဘဉ်န့ၣ်, တၢ်ယုတၢ်မၤ စၤမုတမုာ် တၢ်ထၢဖျိၣ်တၢ်မၤဘျုးလီၤဆီဖဲ ခဝုၣ်ဂ့ၢ်ကမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဖးဒိၣ်အခါ တသ့ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.)

ဂ. ခဝုၣ်ဂ့ၢ်အိၣ်အနၢ်တဖၣ်

(ဂ-၁) တၢ်ယုထၢ

(က) ကရၢခိၣ်တဂၤ, ကရၢခိၣ်စၤခံၤ ပၤသမံသမိးစုဒီးစုစရီခံၤ ဒီးပၤဟ့ၣ်ကူၣ် တၢ်သၢၤ, ကဘဉ်တၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤလၢ ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် လၢတၢ် မၤသၢနံၣ်တဝီအဂီၢ် ဒ်လံာ်နံၣ်လံာ်လါအနံၣ်အိၣ်ဝဲအသိး ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဖးဒိၣ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပၤတဖၣ်အံၤအမံၤ ကဘဉ်တၢ်ဆၢထီၣ်အီၤလၢ ယု ထၢတိၣ်လီၤ ကမံးတံင်တဖုလၢကဘဉ်ယုထၢကရၢခိၣ်, ကရၢခိၣ်စၤ တဖၣ် ပၤသမံသမိး စုဒီး စုစရီ ဒီးပၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(ခ) နံၣ်ရွဲၣ်တဂၤ, နံၣ်ရွဲၣ်သယဲၤတဂၤ, ပၤပၤစုတဂၤ, ဒီးပၤနံၣ်တၢ်ဒိၣ်တဂၤ (ကမံးတံင်ပၢဆၢရုလိာ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်) ကဘဉ်တၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤ သၢနံၣ်တဝီစုၣ်စုၣ် ဒ်လံာ်နံၣ် လံာ်လါအနံၣ်အသိး ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အ ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပၤတဖၣ်အံၤအတၢ်မၤအဝီ မ့ၢ်ကတၢ်ဖဲ လါဒိၣ်စုဘဉ် (၃၁) သီသန့က့ ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် မ့ၢ်ပျဲကွံာ်ဆူ နံၣ်အသီအပူၤ နံၤသီတဖၣ်န့ၣ်, ကဘဉ်ဟံးန့ၢ်မူဒါ တုၤလၢကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အဆၢ ကတီၢ်ယုဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယုဆီၣ် ထွဲဒ်ပၢဆၢတၢ်ကမံးတံင်စံာ်ညီၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ. ပၤတဖၣ်အံၤအမံၤကဘဉ် တၢ်ဆၢထီၣ်အီၤလၢ ကမံးတံင်ယုထၢ တိၣ်လီၤတဖု လၢကဘဉ်ယုထၢနံၣ်ရွဲၣ်, နံၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ, ပၤပၤစုဒီးပၤနံၣ် တၢ်ဒိၣ် ဒီဖျိကမံးတံင်မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပၤတဖၣ်အံၤအတၢ်မၤအဝီကမ့ၢ် (၃)နံၣ်တဝီ ဒီးတၢ်မုာ်ဘဉ်သ့ၣ်ဘဉ်သးအီၤန့ၣ်, တၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤ တရဲၣ် ယီသ့ဝဲထဲ(၃)ဝီဇီဒီး ပၤလၢအသးအိၣ်(၅၇)နံၣ်အဘျီန့ၣ် တၢ်ယုထၢအီၤ တသ့လၢဘဉ်. ပၤလၢမၤဒံးတၢ်ထဲတဝီဘဉ်ဆၢ လၢခဝုၣ်ဂ့ၢ်တၢ်လိာ်နီၢ်နီၢ် အယိန့ၣ် ဘဉ်တၢ်ယုထၢလီၤဆီအီၤဆူညါ(၃)နံၣ်တဝီထဲတဘျီဇီသ့ဝဲလီၤ. ပၤလၢ တၢ်ကယုထၢထီၣ်အီၤ ကဘဉ်ဟဲထီၣ် တနံၣ်တဘျီ ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ် ဖျိၣ် ဖဲအဝဲ ဘဉ်တၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤအခါန့ၣ်လီၤ.

- (ဂ) ပှၤနဲၣ်တၢ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤ သၢနဲၣ်တဝီၤတၢ်မၤအဂီၢ် ဒ် လံၣ်နဲၣ်လံၣ်လါအနဲၣ်အသိး ဖဲကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် လီၤ. ပှၤတဖၣ် အံၤအတၢ်မၤအဝီ မ့ၢ်ကတၢ်ဖဲ လါဒ်ၣ်စ့ဘၢၣ် (၃၁) သီ သန့ၣ်ကတၢ် မျၢၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်မ့ၢ်ပျဲကွံၣ်ဆူ နဲၣ်အသီတနဲၣ်အပူၤနံၤသီ တဖၣ်န့ၣ်, ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်မူဒါတုၤလၢ ကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အဆၢကတီၢ် ယုၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဆိၣ်ထွဲ ဒ်ပၤဆုၤတၢ်ကမံးတံၣ်စံၣ်ညီၣ်ဝဲအသိးန့ၣ် လီၤ. ပှၤတဖၣ်အံၤအမံၤကဘၣ်တၢ်ဆုၤထီၣ်အီၤ လၢကမံးတံၣ်ယုထၢတီၣ် လီၤလၢ ပှၤနဲၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်တဖုခိဖျိ ကမံးတံၣ်မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတဖၣ် အံၤ အတၢ်မၤအဝီ ကမ့ၢ်(၃)နဲၣ်တဝီၤဒီး တၢ်မ့ၢ်ဘၣ် သ့ၣ်ဘၣ်သးအီၤန့ၣ်, တၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤတရဲၣ်ယီ သ့ဝဲထဲ(၃)ဝီၤဒီး ပှၤလၢအသးအိၣ်(၅၇)နဲၣ် အဘျဲၣ်န့ၣ် တၢ်ယုထၢအီၤတသ့လၢဘၣ်. ပှၤလၢမၤဒဲးတၢ်ထဲတဝီၤဘၣ် ဆၣ် လၢခဝုၤရှၢၣ်တၢ်လိၣ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ယုထၢ လီၤဆီအီၤဆူညါ(၃)နဲၣ် တဝီၤထဲတဘျီဒီးသ့ဝဲလီၤ. ပှၤလၢတၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤ ကဘၣ်ဟဲထီၣ်တနဲၣ် တဘျီ ကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖဲအဝဲ ဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤအခါန့ၣ်လီၤ.
- (ဃ) ခဝုၤရှၢၣ်အခိၣ်အန့ၢ်တဂၤဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပှၤနဲၣ်တၢ်တဂၤဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ မၤတၢ်မ့ၢ် တသ့လၢဘၣ်လၢ နဲၣ်ဖးဖိအကတီၢ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်လိၣ်မ့ၢ်လီၤဟံၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ န့ၣ်, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်ကဘၣ်ယုထၢထီၣ်ပှၤလၢအလီၢ်လၢကမၤတၢ်တုၤနဲၣ် အဝဲန့ၣ်အကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

(ဂ-၂) အမူအဒါဒီးအခွဲးအယၢ်တဖၣ်

(က) ကရၢခိၣ်

အမူအဒါတဖၣ်

- (၁) ကပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤလၢ ကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်, ပၤဆုၤတၢ်ကမံးတံၣ် အတၢ် အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး ကမံးတံၣ်မၤတၢ် အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကလဲၤအိၣ်သကိး ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ကီၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- (၃) ကမၤသကိးတၢ်ဒီး ကရၢခိၣ်စၢၤတဖၣ်လၢ ခဝုၤရှၢၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အတၢ် ဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်ဒီး လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ရိဖျိၣ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- (၄) ကထိန်လိပ်အသးဒီး ခဝုရှာန်အနဲန်ရွဲန်တဖန် တဘျီဘန်တဘျီလၢ တၢ်ဆိ ကမိန်ကူန်ထီန်ဖးလီၤ တၢ်မၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- (၅) ကကျဲးစးလၢ ခဝုရှာန်အတၢ်ဒိန်ထီန်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- (၆) ကဆဲးလီၤအမံၤဖဲ တၢ်အိန်ဖျိန်လၢ အဝဲကဲပှၤပၤလီၢ်ဆုန်နီၤအဘျီန့ၢ်လီၤ.

အခွဲးအယၢ်တဖန်

- (၁) ဖဲတၢ်အိန်ဖျိန်အခါ ပှၤဟ့ၢ်တၢ်ဖးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တမံၤမံၤအဂီၢ် အနီၣ်ဂံၢ် မ့ၢ် ပှၤသိးသိးလိပ်အသးန့ၢ်, အဝဲဟ့ၢ်တၢ်ဖးတခီဂ့ၢ်တခီဂ့ၢ်သ့ဝဲလီၤ.
- (၂) တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ် ဒ်အထံၣ်ဝဲလၢအလီၢ်အိန်ဒီးဂ့ၢ်ဝဲန့ၢ်, ဟ့ၢ်ကူန်ဟ့ၢ်ဖး လၢ ခဝုရှာန်ဒီးအဝဲကျိၤတဖန် အတၢ်မၤအဂီၢ်သ့ဝဲလီၤ.

(ခ) ကရၢခိန်ခၢၤတဖန်

အမူအဒါတဖန်

- (၁) ဖဲအချးအသ့, ကလဲၤအိန်သကိး, ရုလိပ်မုၢ်လိပ်ဒီး ဟ့ၢ်ဂံၢ်ဟ့ၢ်ဘါ ကီၢ် တၢ်အိန်ဖျိန်တဖန်လၢ အအိန်ဘူးအိန်တံၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိန်တၢ်ဆိး အလီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- (၂) ကမၤသကိးတၢ်ဒီး ကရၢခိန်ဒီး ကပၤလီၢ်ဆုန်နီၤဖဲ ခဝုရှာန် ကမျၢၢ်တၢ်အိန် ဖျိန်ဖးဒိန်, ပၤဆုၤတၢ်ကမံးတံၣ်အတၢ်အိန်ဖျိန်ဒီး ကမံးတံၣ်မၤတၢ်အတၢ်အိန် ဖျိန်တဖန်အခါ ဒ်ကရၢခိန် ဟ့ၢ်ခွဲးဟ့ၢ်ယၢ်ဟ့ၢ်မူဟ့ၢ်ဒါအီၤအသိး န့ၢ်လီၤ.
- (၃) တဘျီလၢ်လၢ်ဖဲ ကရၢခိန်ထီန်တၢ်အိန်ဖျိန်တဖန် တသ့ဘန်အဆၢကတီၢ် န့ၢ်, အဝဲသ့ၣ်ကဟံးန့ၢ်ကရၢခိန်အမူအဒါန့ၢ်လီၤ.
- (၄) အဝဲသ့ၣ်ကနီၤဟ့ၢ်လိပ်အသး ကရၢခိန်အမူအဒါလီၤတံၣ်လီၤဆဲး ဖဲကရၢ ခိန်တအိန်ဘန်အခါန့ၢ်လီၤ.
- (၅) ကဆဲးလီၤအမံၤလၢ တၢ်ကွဲးနီၣ်တဖန် အဖိလပ် ဖဲတၢ်အိန်ဖျိန်လၢ အဝဲသ့ၣ် ပၤ လီၢ်ဆုန်နီၤအဘျီန့ၢ်လီၤ.

အခွဲအယာ်တဖၣ်

- (၁) ဖဲကရၢခိၣ်တအိၣ်ဘၣ်အခါန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး ကရၢခိၣ်အစိကမီၤလၢ တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၂) ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် ပၤလီၤဆုၣ်နီၤအခါ, ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးလၢ တၢ်ဂ့ၢ် တမံၤမံၤအဂီၢ်အနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ပှဲၤသီးသီးလိာ်အသးန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖး တခီဂ့ၢ်တခီဂ့ၢ်သ့ဝဲလီၤ.

(၈) နဲၣ်ခွဲၣ်

အမူအဒါတဖၣ်

- (၁) ကစိာ်ထီၣ်ဒီးမၤဘၣ်လိာ်ဖိးမံ ပှၤကညီဘျၢထံခဝုၣ်ရှၢၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီး အသနူတဖၣ်ဒ် ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံာ်ဒီး ကမံးတံာ်မၤတၢ်အတၢ်နဲၣ်ကျဲ အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကမၤဘၣ်ထွဲအသးဒီး ကိာ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢ ပှၤကညီဘျၢထံခဝုၣ်ရှၢၣ်အ တၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီး တခါညါအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- (၃) ကမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် ပှၤကညီဘျၢထံခဝုၣ်ရှၢၣ် အတၢ်ဖံးတၢ်မၤခိဖျိတၢ်ဒုးသ့ၣ် ညါကိာ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လၢခဝုၣ်ရှၢၣ်အတၢ် ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီး တၢ်တိာ်ကျဲၤအတၢ်မၤတဖၣ် လၢတၢ်ကြးထံၣ်သ့ၣ်ညါ အီၤန့ၣ်လီၤ.
- (၄) ကကွဲးလံာ်ပရၢလၢခဝုၣ်ရှၢၣ်အခါၣ်စး ဘၣ်ထွဲဒီးသနူဂ့ၢ်ကျိၤတဖၣ်ဆူ ကိာ်တၢ် အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, ကလုာ်ဂၤတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီး ဆူထံဂၤကိာ်ဂၤ န့ၣ်လီၤ.
- (၅) ကလဲၤထီၣ်ကလုာ်ဂၤဘျၢထံဒီး ခရံာ်ဖိကရၢအဂၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ရိဖျိၣ် ဒ်ခဝု ရှၢၣ်အခါၣ်စးအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (၆) ကသုးကျဲၤတၢ်မၤထီၣ်မၤထီၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါခါ ဒ်အဂ့ၢ်ဝဲကြးဝဲန့ၣ် လီၤ.
- (၇) ကမၤဝံၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လၢ ကမံးတံာ်မၤတၢ်ဒီး ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံာ်စံာ် ညီၣ်အာ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

- (၈) ကမာတၢ်ဒ်ကယဲၣ်တၢ်လၢ တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျာပၣ်ဖျါဝဲအသိး ခဲလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၉) ကကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤသကိးတၢ်ဒီး ပှၤပၤစုလၢ တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤ တနံၣ်ဘၣ် တနံၣ် ပှၤကညီဘျာထံခဝုၣ်န့ၣ် အစုတိၣ်ပၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- (၁၀)ဖဲအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဝီဝံၤ(မ့တမ့ၢ်) ကတၢ်ဒ်တၢ်နဲၣ်ကျဲအိၣ်အသိးန့ၣ် ကဟ့ၣ်အးလီၤက့ၤတၢ်မၤအမူအဒါဆူပှၤအသိ လၢအဖီၣ်ထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ အစုပှၤအိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

အခွဲးအယာ်တဖၣ်

- (၁) ကမ့ၢ်ပှၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤလၢ ဝဲလီၢ်ခိၣ်န့ၣ်ကမံးတံၣ်အပူၤလီၤ.
- (၂) အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ ကကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤတၢ်ဒီး ဝဲလီၢ်ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်မူအိၣ် ဒါအဂၤတဖၣ်လၢ တၢ်သုးကျဲၤဝဲလီၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,တၢ်ယုထၢ ပၣ်လီၤပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢ ဝဲဒၤဒီးအတၢ်မၤအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒီး ဆှၢ ထီၣ်အီၤဆူတၢ်မၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲလၢ တၢ်ပၣ်ဂၢၢ်ပၣ်ကျဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃) တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်, အဝဲကိးပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ် အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤ ဆီမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဂ့ၢ်ဝီၤအူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်အဂ့ၢ်ဝီၤအူ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤသ့ဝဲဒၣ်လီၤ.
- (၄) ကမ့ၢ်ကမံးတံၣ်ဖိဒ်မူဒါလီၢ်လၢအတီၤအိၣ်ဝဲလၢခဝုၣ်န့ၣ်ပၤ ဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်,ဝဲကျိၤကမံးတံၣ်တဖၣ်ဒီးပှၤကညီဘျာထံ ယွၤဂ့ၢ်ပိညါဖျၢၣ် စိမိၤအကြးစတံဒီး ကမံးတံၣ်မၤတၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

(ဃ) နဲၣ်ခွဲၣ်သးဃဲၤ

အမူအဒါတဖၣ်

- (၁) ကမၤစၤနဲၣ်ခွဲၣ်ခီဖျိကျဲလၢ အမၤဝဲသ့ကိးဘိဒဲးန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကဟံးန့ၢ်မူဒါလၢ ခဝုၣ်န့ၣ်အတၢ်မၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢဝဲလီၢ်အတၢ် မၤဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်, ဒီးကမၤတၢ်လၢနဲၣ်ခွဲၣ်အခၢၣ်စး ဖဲအလီၢ်အိၣ်တဘျီ လၢလၢန့ၣ်လီၤ.

- (၃) ကကွဲးနီၣ်ကွဲးယါပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်ဒီး ကမံးတံၣ်လီၤဆီ တဖၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤဖဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ရိၣ်ဖျိၣ်တဘျီလၢလၢန့ၣ်လီၤ.
- (၄) ကမၤတၢ်ဒ်ကယဲၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ ပၣ်ဖျါအသိးခဲလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၅) ဖဲအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဝီၣ်ဝံၤ(မ့တမ့ၢ်)ကတၢ်ဒ်တၢ်န့ၣ်ကျဲအိၣ်အသိးန့ၣ် ကဟ့ၣ် အးလီၤက့ၤတၢ်မၤအမူအဒါဆူပုၤအသီ လၢအဖီၣ်ထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအစုပူၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

အခွဲးအယာ်တဖၣ်

- (၁) ဖဲနဲၣ်ရွဲၣ်တအိၣ်လၢဝဲၤလီၢ်အခါန့ၣ်, အဝဲကအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ ကမၤ တၢ်လၢနဲၣ်ရွဲၣ်အလီၢ်ဒ် ကမံးတံၣ်မၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်အီၤတၢ်ပျဲ န့ၣ်လီၤ.
- (၂) အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ တၢ်ပၢတၢ်ဆှၢဝဲၤလီၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ဒီးပုၤ မၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- (၃) ကမ့ၢ်ကမံးတံၣ်ဖိတကၤဒ် မူဒါလီၤလၢအတီၤအိၣ်ဝဲလၢခဝုၣ်ရှၢၣ် ပၢဆှၢတၢ် ကမံးတံၣ်, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်, ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်တဖၣ်, ဒီးပုၤကညီ ဘျၢထံယွၢ် ဝုၢ်ပိညါဖျိၣ်စိမိၤ အကြးစတံဒီး ကမံးတံၣ်မၤတၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- (၄) ကမ့ၢ်ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤလၢ ယုထၢတိၣ်လီၤကမံးတံၣ်လၢဝဲၤကျိၤအပူၤနဲၣ်တၢ် တဖၣ်တဝီဘၣ်တဝီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(င) ပုၤပၤစု

အမူအဒါတဖၣ်

- (၁) ကဟံးန့ၢ်မူဒါလၢခဝုၣ်ရှၢၣ်အကျိၣ်စုဒီး တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဒ်ပၢဆှၢ တၢ်ကမံးတံၣ်, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်ဒီး ကျိၣ်စုဒီးစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ကမံးတံၣ်နဲၣ်အီၤ ကျဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကပၤစုဒီးစုစရိဘၣ်ယးဒီး စုဟဲန့ၣ်ဟးထီၣ်ခဲလၢၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ်က့ၤအတၢ်ကွဲး နီၣ်အမ့ၢ်အတီၤလၢ ပုၤသမံသမိးစုဒီးစုစရိတဖၣ် သမံသမိးအီၤဝံၤ, ဖဲကျိၣ်စု ဒီးတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ကမံးတံၣ်, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်, ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်ဒီး

ခဝုရှာန် ကမျာ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အခါ, အိၣ်ဒီးပှၤသမံသမိးစ့ဒီးစ့စရီအတၢ် ကွဲးဖျါန့ၣ် လီၤ.

(၃) ကကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤသကိးတၢ်ဒီး နဲၣ်ရွဲၣ်လၢ တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤ ခဝုရှာန်တနံၣ် တဘျီစ့တိၣ်ပၣ်အဂီၢ်ဒီး ဆှၤထီၣ်အီၤဆူကျိၣ်စ့ဒီးစ့လီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ကမံးတံၣ်, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်, ပၤဆှၤတၢ်ကမံးတံၣ်ဒီး ခဝုရှာန်ကမျာ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ် လီၤ.

(၄) ကမၤတၢ်ဒိကယဲၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢပၣ်ဖျါအသိး ခဲလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၅) ဖဲအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဝီၣ်ဝံၤ(မ့တ့ၤမ့ၢ်) ကတၢ်ဒိတၢ်နဲၣ်ကျဲအိၣ်အသိးန့ၣ်ကဟ့ၣ် အး အးလီၤက့ၤတၢ်မၤအမူအဒါဆူပှၤအသိ လၢအဖီၣ်ထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအစုပူၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

အခွဲးအယာ်တဖၣ်

(၁) အဝဲကမ့ၢ်ပှၤနဲၣ်တၢ်လၢ ခဝုရှာန်ကျိၣ်စ့ဒီးစ့လီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဝဲၤကျိၤအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.

(၂) အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ ကကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤသကိးတၢ်ဒီး ခဝုရှာန်နဲၣ်ရွဲၣ်ဒီး ခဝုရှာန်နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤတဖၣ်လၢ တၢ်ထုးထီၣ်စ့လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီး ကဒူးသ့ၣ် ညါက့ၤကျိၣ်စ့ဒီးတၢ်စ့လီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ကမံးတံၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) အိၣ်ဒီးတၢ်စိကမီၤလၢ ကကိးကျိၣ်စ့ဒီးစ့လီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဝဲၤကျိၤ အကမံးတံၣ်ဒီး အကမံးတံၣ် ဆၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိ အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

(၄) ကမ့ၢ်ကမံးတံၣ်ဖိတဂၤဒ် မူဒါလီၢ်လၢအတီၤအိၣ်ဝဲလၢ ခဝုရှာန်ပၤဆှၤတၢ် ကမံးတံၣ်, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်, ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်တဖၣ်ဒီး ပှၤကညီဘျၢထံယွၤ ဝုၢ်ပိညါ ဖုၣ်စိမိၤအကြးစတံးဒီး ကမံးတံၣ်မၤတၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

(ခ) ပှၤနဲၣ်တၢ်ဒိၣ် (ကမံးတံၣ်ပၤဆှၤတၢ်ရုလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်)

(က) အမူအဒါ

(က. ၁) ကအိၣ်ဒီးမူဒါထဲသိး ခဝုရှာန်နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤလၢတၢ် မၤစၢၤခဝုရှာန်နဲၣ်ရွဲၣ် ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ရုလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လၢ ကျဲကိးဘိဒဲးန့ၣ်လီၤ.

- (က. ၂) ကဟံးန့ၣ်မူဒါလာတၢ်ကွၢ်ထွဲခဝုၣ်အတၢ်မၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ရူလိၣ်မၤသကိး တၢ်သးခုကစီၣ်တကပၤဒီး ကမၤသကိးတၢ်ဒီးခဝုၣ်န့ၣ်ရွဲၣ်လၢ တၢ်ဆဲးလီၤ မံၤဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးလၢ တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပှၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်အလံၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- (က. ၃) ကတၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ဒီး ခဝုၣ်န့ၣ်ရွဲၣ်ဒီး ခဝုၣ်ပှၤပၤစု လၢတၢ်ကတဲၣ် ကတီၤတန့ၣ်ဘၣ်တန့ၣ် စုတိၣ်ပၣ်ဒီးစုဟဲန့ၣ်ဟးထီၣ်အစရီၤတဖၣ် ဒ်တၢ်အဝုၣ် အခးအိၣ်ဝဲအသိး လၢတၢ်ပၣ်ဖျါက့ၤအီၤဆူ ပှၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်ကသ့ အဂီၢ်လီၤ.
- (က. ၄) ကမၤဖိးမံတၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ် အတၢ်တိၣ်ကျဲၤတဖၣ် လၢ ဝဲၤကျိၤတခါဒီးတခါအဘၢၣ်စၤန့ၣ်လီၤ.

ခ. အခွဲးအယၢ်တဖၣ်

- (ခ. ၁) ဖဲခဝုၣ်န့ၣ်ရွဲၣ်တအိၣ်လၢဝဲၤလီၢ်အခါန့ၣ် အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကမၤတၢ်လၢခဝုၣ်န့ၣ်ရွဲၣ်အလီၢ်ဖဲအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခု ကစီၣ်အတၢ်မၤခဲလၢ်အဂီၢ်လီၤ.
- (ခ. ၂) ကမ့ၢ်ခဝုၣ်အခါးစးတဂၤ ဒ်မူဒါလီၢ်လၢအတီၤအိၣ်ဝဲ လၢတၢ်မၤဘၣ်ထွဲ ခဝုၣ်အတၢ်မၤလၢ တၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်တကပၤဆူပှၤမၤ သကိးတၢ်လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဒီး ထံဂၤကီၢ်ဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤ သကိးတၢ်ဒီး ခဝုၣ်န့ၣ်ရွဲၣ်ဒ်အလီၢ်အိၣ်အသိးလီၤ.
- (ခ. ၃) ကမ့ၢ်ကမံးတံၣ်ဖိတဂၤ ဒ်မူဒါလီၢ်လၢအတီၤအိၣ်ဝဲအသိးလၢ ခဝုၣ် ပၤဆူတၢ်ကမံးတံၣ်, ခဝုၣ်ကမံးတံၣ်မၤတၢ်ဒီး ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်တဖၣ် အပူၤလီၤ.
- (ခ. ၄) အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢကဟ့ၣ်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤဒီး ပှၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤ သကိးတၢ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(ဆ) ပွားနဲ့တင်တဖန်

အမှုအဒါတဖန်

- (၁) ကဘန်သူးကျဲမေဝံ၊ တင်ဖံးတင်မေတဖန်လၢ ခဝုရှၢန်ဒီးအဝဲကျဲကမံးတံင် ဒန်ဝဲစံင်ညီင်အာန်လီလၢ ကဘန်မၤဝဲတဖန်လီလၢ.
- (၂) ကဘန်ကွဲးနီင်ကွဲးယါဒီး ပပ်ကတီၤဝဲကျဲလၢ အဝဲဘန်ထွဲဝဲအတင်ဖံးတင်မေ ဒီးတင်အိန်ဖိုင်အတင်ကွဲးနီင်တဖန်န့ၣ်လီလၢ.
- (၃) ကဘန်ဟးအိန်သကိးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကီၢ်တင်အိန်ဖိုင်သကိး တင်အိန်ဖိုင်တဖန် ဘန်ထွဲဒီးဝဲကျဲလၢ အဝဲဘန်ထွဲဝဲအတင်ဖံးတင်မေတဖန် န့ၣ်လီလၢ.
- (၄) ကဘန်ကွဲးလံပ်ပရၢလၢအဝဲကျဲအခါစး ဆူတင်မၤအတင်ဘန်ထွဲဒ် အလီၢ် အိန်ဝဲအသိးန့ၣ်လီလၢ.
- (၅) ကဘန်ကွဲးထွဲပၤဆှာဝဲကျဲလၢ အဘန်ထွဲဒီးအီၤအဝဲဒးအတင်မၤဒီး အပှၤ မၤတင်ဖိအဂုၤအဂၤတဖန် အတင်ဖံးတင်မေဒီး သမံသမိးအီၤဒ်အလီၢ်အိန်ဝဲ လၢဝဲကျဲကမံးတံင်အခါစးန့ၣ်လီလၢ.
- (၆) ကဘန်တီခိန်ရိန်မဲလၢဝဲကျဲ လၢအဝဲအိန်မူအိန်ဒါ အတင်ဖံးတင်မေအဂီၢ်ဒီး မၤဘန်ထွဲအသးဆူတင်ဖံးတင်မေအတင်ဘန်ထွဲဒ်အလီၢ်အိန်ဝဲခဲလၢန့ၣ်လီလၢ.
- (၇) ကဘန်ကွဲးထွဲဝဲကျဲလၢအဘန်ထွဲဒီးအီၤ အကျိန်ဂုၢ်စုဂုၢ်ဒ်သနူအိန်ဝဲအသိး လီလၢ.
- (၈) ကဘန်ကွဲးဖျါထီၣ်ဝဲကျဲကမံးတံင်အတင်မၤဆူ ခဝုရှၢန်ကမ့ၢ်တင်အိန်ဖိုင် ဖး ဒိန်ဒီဖျိ အဝဲကျဲကမံးတံင်, ခဝုရှၢန်ကမံးတံင်မၤတင်ဒီး ပၤဆှာတင်ကမံး တံင်န့ၣ်လီလၢ.
- (၉) ဖဲအတင်ဖံးတင်မေအဝီဝံ (မ့တမ့ၢ်)ကတၢၢ်ဒ်တင်နဲၣ်ကျဲအိန်အသိးန့ၣ် ကဟ့ၣ်အးလီၤကတၢၢ်တင်မၤအမူအဒါဆူပှၤအသိ လၢအဖိၣ်ထီၣ်တင်ဖံးတင်မေ အစူပှၤအိန်ဒီးတင်ကွဲးနီၣ်ယုၣ်ဒီးတင်အဂုၢ်အကျိၤဒ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီလၢ.
 - (၁) တင်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်
 - (၂) တင်လီၤတူၣ်လီၤကၢ်
 - (၃) တင်ကီၢ်တင်ခဲ
 - (၄) တင်တၢၤဒီးတင်ဖံးတင်မေအစၢလၢဒီးန့ၢ်ဘန်ဝဲ

အခွဲအယတ်တဖန်

- (၁) အိန်ဒီးတန်ဒွဲးတန်ယင်လၢ ကသုးကျဲတန်မၤသကိးတန်လၢ ဝဲကျဲလၢအဝဲဘၣ်ထွဲဒီးဝဲကျဲအဂၤလၢ ခဝုရှၢအတန်ဖဲးတန်မၤအပူၤတဖန်အဘၣ်စၢန့ၣ်လီၤ.
- (၂) အိန်ဒီးတန်ဒွဲးတန်ယင်လၢ ကဆိကမိန်ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤတန်ဒီးဝဲကျဲအပူၤဝၢလီၢ်ဆုၣ်နီၤလၢ ဝဲကျဲအတန်ဖဲးတန်မၤအဂီၢ်ဒီး ကိးတန်အိန်ဖျိၣ်ဒ်အလီၢ်အိန်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (၃) လၢတန်ဖဲးတန်မၤအသီလၢ ဝဲကျဲကြးမၤအီၤတဖန်အဂီၢ်, ဆၢထီၣ်ဝဲဆူဝဲကျဲကမံးတံၣ်ဒီး ယုတန်ပျဲလၢကသုးကျဲမၤဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.
- (၄) လၢဝဲကျဲအတန်ဖဲးတန်မၤလၢ အလီၢ်အိန်ဒီးအကါဒိၣ်ဝဲတဖန်အဂီၢ်, ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤမၤဝဲဒီး ခဝုရှၢနဲၣ်ရွဲၣ်တဖန်န့ၣ်လီၤ.
- (၅) ကမ့ၢ်ခဝုရှၢအခၢၣ်စးဆူ တန်မၤအကျိၤအကွၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး အဝဲအဝဲကျဲ,ဒ်အဘၣ်တန်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤအီၤလၢ အဝဲကျဲကမံးတံၣ်ဒီး ခဝုရှၢကမံးတံၣ်မၤတန်န့ၣ်လီၤ.
- (၆) ကမ့ၢ်ကမံးတံၣ်ဖိတဂၤလၢ ဝဲကျဲလၢအဘၣ်ထွဲဒီးအီၤအခၢၣ်စး ဒ်မူဒါလီၢ်လၢအိန်ဝဲလၢ ဝဲကျဲအဂၤအကမံးတံၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ခဝုရှၢကမံးတံၣ်မၤတန်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ခဝုရှၢပၢဆၢတန်ကမံးတံၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

(၅) ပှၤသမံသမိးစုဒီးစုစရီတဖန်

ပှၤလၢတန်ယုထာထီၣ်အီၤတဖန် ကဘၣ်မ့ၢ်ဒ် ပှၤကညီဘျၢထံခဝုရှၢအတန်အိန်ဖျိၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ.

အမူအဒါတဖန်

- (၁) ကသမံသမိးခဝုရှၢ အစုဒီးစုစရီ တနံၣ်ခံဘျီ, နံၣ်ဖးဖိတဘျီဒီးနံၣ်ကတၢၢ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကဆဲးလီၤအမံၤထီၣ်ဘိလၢ စုဒီးစုစရီအပူၤ အိန်ဒီးအတန်ကွဲးဖျါလၢစုစရီအ ဂ့ၢ်ဖဲအဝဲသ့ၣ် သမံသမိးစုဒီး စုစရီဝဲအခါန့ၣ်လီၤ.

အခွဲအယတ်တဖန်

- (၁) အဝဲသုန်ဟုန်ကုန်ဟုန်ဖးလာ ခဝုရှာန်အစုဒီးစုစရီ အဂီၢ်ဒ်အထံၣ်ဝဲၤ အသိး သုန့ၣ်လီၤ.
- (၂) အဝဲသုန်ကမ့ၢ် ကမံးတံၣ်ဖိ လၢကျိၣ်စုဒီးတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

(ည) ပှၤဟုန်ကုန်တၢ်တဖန်

အမူအဒါ - ကဟုန်ကုန်ဟုန်ဖး ခဝုရှာန်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ရိဖှိၣ် တဖန်အကတီၢ်မ့ၢ်ဝဲၤ, လၢအကတီၢ်အဂၤမ့ၢ်ဝဲၤ, တဘျီလၢလၢဒ် အထံၣ်ဝဲၤလၢအလီၢ်အိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

အခွဲအယတ်-

- (၁) ကမ့ၢ်ကမံးတံၣ်ဖိလၢ ခဝုရှာန်ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ် ဒီးခဝုရှာန်ကမံးတံၣ် မၤ တၢ်အပူၤလီၤ.
- (၂) ကဟုန်ကုန်ဟုန်ဖး ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်န့ၣ်ကမံးတံၣ်လၢ တၢ်ဝဲၤအကါဒိၣ်တဖန်အဂီၢ် ဖဲဝဲၤလီၢ်ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်မူအိၣ်ဒါတဖန်ဒုးသုၣ်ညါအီၤတဘျီလၢလၢန့ၣ်လီၤ.

ဃ. ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်

ပှၤကညီၤဘျာၣ်ခဝုရှာန်အိၣ်ဒီး ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်တဖုလၢ အကွၢ်ထွဲသုးကျဲၤ ခဝုရှာန်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီး အကျိၣ်အစုအဝဲၤအကျိၤတဖန် ဒ်သိးကဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါ ဝဲဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤအသန့န့ၣ်လီၤ.

၁. ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်အကွၢ်အဂီၢ်

ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်ကအိၣ်ဒီး ပှၤဟုန်တၢ်ဖးသုဒီး ပှၤဟုန်တၢ်ဖးတသုဘၣ် ခံ ကလုၣ်ဒ်လၢလၢဒ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

(က) ပှၤဟုန်တၢ်ဖးသုတဖန်

- (၁) ကီၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သကိး တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် လၢအမၤသကိးတၢ်ဒီး ပှၤကညီၤဘျာၣ် ခဝုရှာန်ဒ်အဘၣ် တၢ်ပၣ်ဖျါအီၤဖဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒုနီၣ်ဝဲၤ က. ၁, အကီၢ် နဲၣ်ခွဲၣ်တဖန်.

- (၂) ကိတ်အချစ်စားတဖန် ဒ်လလင်အံၤအသိး
 - ကိတ်လၢအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်
(၁၀၀၀၀) ဂၤဆူအဖီလၢ် - (၁)ဂၤ
 - ကိတ်လၢအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိ (၁၀၀၀၀-၁၅၀၀၀)ဂၤ
အဘၢ်စၢၤ - (၂)ဂၤ
 - ကိတ်လၢအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိ
(၁၅၀၀၀) ဂၤဆူအဖီလၢ် - (၃)ဂၤ

(၃) ဝဲၤကျိၤလၢအဘၢ်ထွဲဒီး ပှၤကညီဘျၢထံၣ်ခဝဲၣ်ရှၢၣ် တဖန်အပှၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ တဂၤစုၣ်စုၣ်.

(၄) ကရၢခိၣ်တဂၤဒီး ကရၢခိၣ်စၢၤခံၤ - ခဲလၢၣ်(၃) ဂၤ.

(ခ) ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးတသ့တဖန်

ခဝဲၣ်ရှၢၣ်နဲၣ်ခွဲၣ်, ခဝဲၣ်ရှၢၣ်နဲၣ်ခွဲၣ်သယံၤ, ခဝဲၣ်ရှၢၣ်ပှၤပၤစု, ပှၤနဲၣ်တၢ်ဒိၣ်(ကမံးတံၣ် ပၤဆုၢ်တၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်), ဝဲၤကျိၤအပှၤနဲၣ်တၢ်တဖန်, ယွၤဝဲၣ် ပီၤညါဖျိၣ်စီမိၤ ကိုခိၣ်, ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် (၃) ဂၤ.

ပှၤလၢထးတဖန်အံၤ ဟ့ၣ်တၢ်ဖးတသ့သန့က့, ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်မ့ၢ်ဝဲၤ, ဆုၢ်န့ၣ်တၢ်မ့ၢ်ဝဲၤ, မၤစၢၤတၢ်မ့ၢ်ဝဲၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်ယုထၢ

(က) ကိတ်အချစ်စားတဖန် ဒ်အဘၢ်တၢ်ပၣ်ဖျါအီၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒုနီၣ်ဂံၢ်ယ. ဝ
(က)(၂)အသိးန့ၣ်, ကဘၢ်တၢ်ယုထၢအီၤလၢ အကိတ်ဒ်ဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်အဝဲၣ်အခး ဒ်လင်အံၤအသိးလီၤ.

(၁) ကိတ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢဆုၢ်အချစ်စားသ့(၁)ဂၤတဖန် ဆုၢ်အချစ် စားအံၤသ့ဝဲလၢတၢ်မၤအဝီ(၂)ဝီအဂီၢ်လီၤ.

(၂) ကိတ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢဆုၢ်အချစ်စားသ့ဝဲ(၂)ဂၤန့ၣ် အကျိၤတဂၤ ကဘၢ်တၢ်ယုထၢဆုၢ်အီၤလၢတၢ်မၤ(၂)ဝီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) ကိတ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢဆုၢ်အချစ်စားသ့ဝဲ(၃)ဂၤန့ၣ် ချစ်စားတ ဖန်အကျိ(၂)ဂၤ ကဘၢ်တၢ်ယုထၢ ဆုၢ်အီၤလၢတၢ်မၤ(၂)ဝီအဂီၢ်စုၣ်စုၣ်လီၤ.

- (၄) ကိတ်တင်အိတ်ဖိုင်သကိတ်တင်အိတ်ဖိုင် လာအဆွါအခါစးသုဝဲ(၂-၃)ဂါန့ၣ်အကျါ တဂါကဘၣ်မ့ၣ်ပိတ်မ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (ခ) ဝဲၤကျါတဖၣ်အပုၤပၤလီၢ်ဆၣ်နီၤတဖၣ် လာအဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါအီၤ နီၤလာတၢ် သိၣ်တၢ်သီအဒု နီၣ်ဂံၢ် ဃ. ဝ (က) (၃) အပူၤအသိးန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ယုထာ အီၤလာ ယုထာတိတ်လီၤ ကမံးတံၣ်တဖုလာ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒုနီၣ်ဂံၢ်၅. က(၇) လာ(၃)န့ၣ်တဝီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (ဂ) ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်သာဂါ နီၤအဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါအီၤလာ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒု နီၣ်ဂံၢ် ဃ. ဝ (ခ) အသိးန့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်ယုထာအီၤလာ ယုထာတိတ်လီၤကမံးတံၣ် လာယုထာတိတ်လီၤကမံးတံၣ်တဖုလာ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒု တ. ဝ(က)လာ (၃)န့ၣ် တဝီအဂီၢ်လီၤ.
- (ဃ) ခဝ့ၣ်န့ၣ်ခွဲၣ်,ခဝ့ၣ်န့ၣ်ခွဲၣ်သယဲၤ, ခဝ့ၣ်န့ၣ်ပုၤပၤစ့,ပုၤန့ၣ်တၢ်ဒိၣ် (ကမံးတံၣ် ပါဆွါတၢ်ရူလိၣ်မၤသကိတ်တၢ်သးခူကစီၣ်), ဝဲၤကျါအပုၤန့ၣ်တၢ်တဖၣ်ဒီး ယွါ ဝုၢ်ပိညါဖှၣ်စိမိၤကိတ်ခိၣ်, ကမ့ၢ်ကမံးတံၣ်ဖိၣ် တၢ်မၤအမူဒါလီၢ်လၢအ တီၤအိတ်ဝဲ အသိးန့ၣ်လီၤ.
- (င) ခါစးတဂါလၢလၢလၢ အမၤတၢ်တုၤအန့ၣ်အဝီ ကတၢ်တသ့လၢဘၣ်န့ၣ်, အကိတ်တၢ်အိတ်ဖိုင်သကိတ်တၢ်အိတ်ဖိုင်ဒၣ်ဝဲ, မ့တမ့ၢ်အဝဲၤကျါဒၣ်ဝဲ,မ့တမ့ၢ်ပါဆွါ တၢ်ကမံးတံၣ် ကယုထာထီၣ်က့ၤ ပုၤလၢအလီၢ်တုၤလၢ တၢ်မၤအန့ၣ်အဝီကတၢ် ဝဲတစုန့ၣ်လီၤ.

၃. တၢ်အိတ်ဖိုင်ခိတ်

- (က) ပါဆွါတၢ်ကမံးတံၣ် ကအိတ်ဖိုင် အစ့ၤကတၢ်တန့ၣ်တဘျီ, တချးဖဲတန့ၣ်တဘျီ ကမ့ၢ်တၢ်အိတ်ဖိုင်ဖးဒိၣ်ဘၣ်ဒီးတလါန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဟ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအ တၢ် လၢၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (ခ) ပါဆွါတၢ်ကမံးတံၣ် အတၢ်အိတ်ဖိုင်လီၤဆီ ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤဖဲ ကမံးတံၣ်ဖိလၢ အဟ့ၣ်တၢ်ဖးသု လွံၣ်ပူတပူ ဘၣ်အသးဒီး ကွဲးထီၣ်လံၣ်ပရၢအိတ်ဒီး တၢ်ဆဲးလီၤ အမံၤအခါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိတ်ဖိုင်ဒ်အံၤန့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အတၢ် လၢၣ်အလၢအပျဲလီၤ.

- (ဂ) ဝှံးဝှံးအူ အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးအိၣ်သ့ဝဲဖဲ ကရၢခိၣ်, ကရၢခိၣ်စၢတဖၣ်ဒီး ခဝုၣ်န့ၣ်န့ၣ်ခွဲၣ်တဖၣ် ထံၣ်လၢအလီၢ်အိၣ်ဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒ်အံၤ န့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အတၢ်လၢၣ်အလၢအပွဲၤလီၤ.
- (ဃ) တၢ်ပျဲလီၤခၢၣ်စးန့ၣ်ဖိန့ၣ်ကမီၤဆူ ပၤဆူတၢ်ကမံးတံၣ်အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သ့ဝဲလီၤ.

၄. တၢ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤ တၢ်ဝှံးတၢ်ကျိၤ

လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဝှံးတၢ်ကျိၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ် အၢၣ်လီၤအိၣ်ဖှိၣ် တၢ်ယုၣ်ထီၣ်စ့န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဝှံးလၢအလီၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ် အိၣ်ကိးခဲအဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်ကသးကျဲၤတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးခူသ့ၣ်ဒီးဖှိၣ် လံာ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤခဲခိၣ် လိာ်အနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ပွဲၤသးသးလိာ်အသးအယိၣ်န့ၣ် ပှၤပၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ် တခါသ့ဝဲလီၤ.

၅. အမူအဒါဒီးအစိကမီၤ

(က) အမူအဒါတဖၣ်

- (၁) ကကွၢ်ထွဲသးကျဲၤ ခဝုၣ်န့ၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်ဖဲ ကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ် တဘျီဒီးတဘျီအဘၢၣ်စၢန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကကွၢ်ထွဲသးကျဲၤ ခဝုၣ်န့ၣ်အကျိၣ်အစ့ဒီး အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဝှံးတၢ်ကျိၤမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လိာ်လီၤစ့, တၢ်ပံး န့ၣ်လိာ်စ့ဒီး တၢ်ဆါတၢ်ပှၤတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်, ကဘၣ်ဆူထီၣ် တၢ်ဝှံးဆူ ကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အိၣ်ဒီး အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆူထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃) ကကွၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးသးကျဲၤမၤ ကယဲၢ်တၢ်ဝှံးတဖၣ်လၢ ကမံးတံၣ်မၤတၢ်ဆူ ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- (၄) ဖဲတၢ်ဝှံးတၢ်ကျိၤအကါဒိၣ်ဒီး ကြးဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တံၣ်အိၣ် အိၣ်တမံၤမံၤ န့ၣ်န့ၣ်ခွဲၣ်ကကွဲးယုပၤဆူတၢ်ကမံးတံၣ်အတၢ်ဘၣ်အသး တဘၣ်အသးဒီးဖှိၣ် လံာ်န့ၣ်လီၤ.
- (၅) ကဘၣ်ဆိၣ်ထွဲဆူထီၣ် တၢ်ဝှံးဘၣ်ထွဲဒီး သနူလၢကီၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သကိး တၢ် အိၣ်ဖှိၣ်တဖၣ် ဆူထီၣ်ဝဲဆူ ကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဝှံးဒ်အံၤ တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆူဆိအိၣ်ဆူ ခဝုၣ်န့ၣ်န့ၣ်ခွဲၣ်အအိၣ်, တချးလၢပၤဆူတၢ် ကမံးတံၣ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒ်တလါဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်အဒိတီတီဆူခဝုၣ်န့ၣ်ပၤဆူတၢ်ကမံး တံၣ်ဖိကိးဂၤဒဲး အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

- (၆) ကဘဉ်ယုထာထီဉ်အခါဉ်စးခံဂလၢ တမ့ၢ်ဘဉ်ကီၢ်န့ၣ်ရွဲၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကမ့ၢ် ကမံးတံၣ်ဖိလၢ ကမံးတံၣ်မၤတၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ(တၢ်ယုထာအံၤကမ့ၢ် ခံကီၢ် တဝီစုၣ်စုၣ်, မ့တမ့ၢ် တကီၢ် တဝီဒီး ဝဲၤကျိၤတဖုစုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ).
- (၇) ကယုထာဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါပှၤ(၅)ဂလၢ ကမၤသကိးတၢ်ဒီး ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်န့ၢ် အိၣ်မူ အိၣ်ဒါတဖၣ်ဒီးပှၤန့ၣ်တၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်ကယုထာပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လၢဝဲၤကျိၤ က့ၢ်ဂီၤခံကလုၣ်တကလုၣ်အကရူၢ်တဖၣ်အဂီၢ်(၄)ဂလၢစုၣ်စုၣ် ဒ်ကမံးတံၣ်ဖိ လၢကမၤသကိးတၢ်ဒီးဝဲၤ ကျိၤကမံးတံၣ်တဖုစုၣ်စုၣ် ဒီးအပှၤပၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ တဝီဘဉ်တဝီ ဒ်တၢ်မၤအဝီအိၣ် အသိးန့ၣ်လီၤ.

(ခ) အခိကမီၤတပဉ်

- (၁) ခဝုရှၢၣ်အခိၣ်အနၢ်တဂၤဂၤ လၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၢ်ပှၤနီၣ်ဂံၢ်-ဂ, ပၣ်ဖျါဝဲ, မၤအတၢ်မၤမ့ၢ်တကြးဘဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်တသ့လၢဘဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်, ပၤဆှၢတၢ် ကမံးတံၣ်ကဆိကတီၢ်ကွံၣ်အီၤ လၢတၢ်မၤအပူၤဒီးကပၣ်ဂၢ်ပၣ်ကျၢ တၢ် ကယုထာထီဉ်ပှၤလၢ အလီၢ်လၢကမၤတၢ်တုၤအနံၣ်ဝဲန့ၣ်ကတၢ် ဒ်ကမံးတံၣ် လီၤဆီ ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆှၢထီဉ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကယုထာကမံးတံၣ်လီၤဆီလၢ ခဝုရှၢၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီး တၢ်တိၣ်ကျဲၤအဂီၢ်, တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ ဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးလီၤ.
- (၃) ပှၤလၢတၢ်ယုထာတိၣ်လီၤအီၤလၢ ယုထာတိၣ်လီၤကမံးတံၣ်တဖၣ် ဆှၢထီဉ်ဝဲ အမံၤမ့ၢ်တဟဲဆူ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်, ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်ကယုထာမၤပှၤ က့ၤပှၤလၢအဝဲသ့ၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၄) ပှၤလၢမူဒါ လီၤဘဉ်အီၤလၢ ခဝုရှၢၣ်တနံၣ်တဘျီ ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဖးဒိၣ် တဖၣ်, မ့ၢ်တဟဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်, ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်ကယုထာမၤပှၤ က့ၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၅) ပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ်အံၤကမ့ၢ်ခါဉ်စးလၢ ခဝုရှၢၣ်အဂီၢ် ဒ်ပဒိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ် သီအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (၆) ကတူၢ်လိၣ်ပၣ်ဂၢ်ဝဲၤကျိၤတဖၣ် အပှၤန့ၣ်တၢ်သယံၤတဖၣ်ဒီး ခဝုရှၢၣ်ဝဲၤဒး ခိၣ်လၢ တၢ်မၤ(၃)နံၣ်တဝီအဂီၢ်လီၤ.

င. ကမ်းတံင်မၤတၢ်

မ့ၢ်ကမ်းတံင်တဖုလၢ ကဘၣ်သုးကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ ပၤဆှၢတၢ်ကမ်းတံင် အခၢၣ်စးန့ၣ်လီၤ.

၁. ကမ်းတံင်မၤတၢ်အက့ၢ်အဂီၤ

ကမ်းတံင်မၤတၢ် ကအိၣ်ဒီး ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့ဒီး ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးတသ့ ခံက လုၣ်ဒ်လၢ လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

(က) ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့

(၁) ကီၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အမၤသကိးတၢ်ဒီး ပှၤကညီၤကျၢၢ်ထံ ခဝုၣ်န့ၣ် ဒ်အဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါအီၤဖဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒု နီၣ်ဂံၢ် က. ၁ အကီၢ် နဲၣ်ခွဲၣ်တဖၣ်လီၤ.

(၂) ပၤဆှၢတၢ်ကမ်းတံင် အခၢၣ်စးဒ် အဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်အီၤဖဲ တၢ်သိၣ် တၢ်သီအဒု နီၣ်ဂံၢ် ဃ. ၅ (က)(၆) - (၂) ဂၤ.

(၃) ကရၢခိၣ်တၢ်ဒီး ကရၢခိၣ်စၢၤခံၤ - ခဲလၢၢ် (၃) ဂၤ.

(ခ) ပှၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဖးတသ့

ခဝုၣ်န့ၣ်နဲၣ်ခွဲၣ်,ခဝုၣ်န့ၣ်နဲၣ်ခွဲၣ်သယံၤ,ခဝုၣ်န့ၣ်ပှၤပၤစ့, ပှၤနဲၣ်တၢ်ဒိၣ်(ကမ်းတံင် ပၤဆှၢတၢ်ရုလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်), ဝဲၤကျိၤပှၤနဲၣ်တၢ်တဖၣ်, ပှၤကညီၤ ကျၢၢ်ထံယွၤဝုၣ်ပီၤညါကီၢ်ခိၣ်ဒီး ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ် ဖးတၢ်(၃)ဂၤ. ပှၤတဖၣ်အံၤဟ့ၣ် တၢ်ဖးတသ့သန့က့, ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် မ့ၢ်ဝုၤ, ဆှၢန့ၣ် တၢ်မ့ၢ်ဝုၤ, မၤစၢၤတၢ် မ့ၢ်ဝုၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်ယုထၢ

(က) ကီၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အမၤသကိးတၢ်ဒီး ပှၤကညီၤကျၢၢ်ထံ ခဝုၣ်န့ၣ် ဒ် အဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါအီၤလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒု နီၣ်ဂံၢ် က. ၁ အသိး, အနဲၣ်ခွဲၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုထၢအီၤဒ် ကမ်းတံင်မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

(ခ) ပၤဆှၢတၢ်ကမ်းတံင် ကယုထၢအခၢၣ်စးခံၤဒ် အဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါအီၤဖဲ တၢ်သိၣ် တၢ်သီအဒုနီၣ်ဂံၢ်ဃ. ၅(က)(၆)အသိး, လၢကမၤတၢ်သၢန့ၣ်တဝီန့ၣ်လီၤ.

- (ဂ) ပှ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် (၃) ဂၤဒ်အဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါအီၤလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒု နီၣ်ဂံၢ် ယ. ၁. (ခ)အသိးန့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်ယုထၢအီၤ သၢန့ၣ်တဝီလၢ ယုထၢတိၣ် လီၤကမံးတံၣ်တဖု လၢကမံးတံၣ်မၤတၢ်ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါအီၤန့ၣ်လီၤ.
- (ဃ) ခဝုရှၢၣ်န့ၣ်ရွဲၣ်, ခဝုရှၢၣ်န့ၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ, ခဝုရှၢၣ်ပှ်ပၤစု, ပှ်န့ၣ်တၢ်ဒိၣ်(ကမံး တံၣ်ပၤဆှၢတၢ်ရုလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်), ဝဲၤကျိၤအပှ်န့ၣ်တၢ်တဖၣ် ဒီး ယှၤဝုၢ်ပီညါဖှ်စိမိၤကိုခိၣ် ကမ့ၢ်ကမံးတံၣ်ဖိၣ် တၢ်မၤမူဒါလီၢ်လၢအတီၤ အသိး န့ၣ်လီၤ.
- (င) ကမံးတံၣ်ဖိတဂၤဂၤလၢ အမၤတၢ်တုၤအန့ၣ်အဝီကတၢ်တသ့လၢဘၣ်န့ၣ်, ကမံး တံၣ်မၤတၢ်ကယုထၢမၤပဲၤက့ၤ ပှ်လၢအလီၢ်လီၤ.

၃. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခိၣ်

- (က) ကမံးတံၣ်မၤတၢ်, ကအိၣ်ဖျိၣ်အစ့ၤကတၢ် တနံၣ်(၂)ဘျီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဟ့ၣ် တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အတၢ်လၢၣ်တၢ်စ့ၤ အလၢအပဲၤလီၤ.
- (ခ) ကမံးတံၣ်မၤတၢ်, ဝုၢ်ဝီၤအူၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤသ့ဝဲဖဲ ကရၢခိၣ်,ကရၢ ခိၣ်စၢၤတဖၣ်ဒီးခဝုရှၢၣ်န့ၣ်ရွဲၣ်တဖၣ်ထံၣ်ဝဲလၢ အလီၢ်အိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ် အိၣ်ဖျိၣ်အံၤစ့ၤကိး တၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အတၢ်လၢၣ်ဘျီ လၢၣ် စ့ၤအလၢအပဲၤလီၤ.
- (ဂ) တၢ်ပျဲလီၤ ခၢၣ်စးန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမိၤဆူ ကမံးတံၣ်မၤတၢ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အကတီၢ်တသ့ဘၣ်.

၄. တၢ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤတၢ်ဝုၢ်တၢ်ကျိၤ

လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဝုၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ် အၢၣ်လီၤအီၤခိဖျိ တၢ်ယုထံၣ်စုန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဝုၢ်လၢ အလီၢ် အိၣ်ဝဲဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၤကီၤခဲအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ကသုးကျဲၤတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးခုသ့ၣ် ခိဖျိလံၣ် ခိန့ၣ်လီၤ. ပှ်ခဲခိအနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ပှ်သိးလိၣ်သးအယိန့ၣ် ပှ်ပၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤဟ့ၣ်တၢ် စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤတခိခိသ့ဝဲလီၤ.

၅. အမှုအခါဒီးအဓိကမီ

(က) အမှုအခါ

- (၁) ကမ္ဘာ့ခေတ်ရှာပာဆွာတၢ်ကမံးတံင် အခါဒီးအဓိကမီ ကမၤဝံၤကွၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ ခေတ်ရှာကမ္ဘာဒီး ပာဆွာတၢ်ကမံးတံင်ဟ့ၣ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကယုထၢပၤလီၤ ယုထၢတိၣ်လီၤကမံးတံင်တဖၣ်န့ၣ် လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.
 - ❖ ယုထၢတိၣ်လီၤကမံးတံင်လၢ ကရၢခိၣ်, ကရၢခိၣ်စၢၤတဖၣ်, ပုၤသမံ သမိးစုဒီးစုစရီတဖၣ် ဒီးပုၤဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်.
 - ❖ ယုထၢတိၣ်လီၤကမံးတံင်လၢန့ၣ်ခွဲၣ်, န့ၣ်ခွဲၣ်သယံၤ, ပုၤန့ၣ်တၢ်ဒိၣ် (ကမံးတံင်ပာဆွာတၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်) ဒီး ပုၤပၤစုအဂီၢ်.
 - ❖ ယုထၢတိၣ်လီၤကမံးတံင်လၢ ပုၤန့ၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်.
- (၃) ကဆိၣ်ထွဲဆွာထီၣ် ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၣ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ် ၈-၁,၂,၃,၄, ၅,၆,ပၤဖျါဝဲဆူ ပာဆွာတၢ်ကမံးတံင်ဒီးယုထၢတိၣ်လီၤကမံးတံင် ဘၣ်ထွဲဆွာထီၣ်အီၤအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (၄) ကယုထၢပုၤကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ(၂)၈ၤလၢ (၃)န့ၣ်တဝီတၢ်မၤအဂီၢ် ဒီးသိးကမၤယုၣ်သကိးတၢ်ဒီးပုၤကညီဘျၢထံခေတ်ရှာ ကမံးတံင်ကွၢ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ်လီၤအဂီၢ်လီၤ.
- (၅) ကတူၢ်လိၣ် ဝဲၤကျိၤကမံးတံင်တဖၣ် ဒီးကမံးတံင်လီၤဆီတဖၣ် အတၢ်ပၤဖျါဒီးဆိကမိၣ်သုးကျဲၤဆိၣ်ထွဲဆွာထီၣ်စၢၤ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဆူ ပာဆွာတၢ်ကမံးတံင်န့ၣ်လီၤ.
- (၆) ကယုထၢပုၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်ဒီး အခါဒီးအဓိကမီ တန့ၣ်တဘျီကမ္ဘာဒီးအိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် တၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်ဘိးဒိၣ်အကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၇) ကယုထၢပုၤကတီၢ်စံးဘျးက့ၤ ပုၤတူၢ်လိၣ်တၢ်လၢ တန့ၣ်တဘျီတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(ခ) အဓိကမီ

- (၁) ဖဲခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်ပၤဖျါအီၤလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၣ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်-၈. ၁,၂,၃, ၄,၅,၆, တဖၣ်အပူၤ မၤအတၢ်မၤမ့ၢ်တကြၢးလၢမ့ၢ်ဂ့ၢ်, မ့ၢ်တသုလၢမ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢ န့ၣ်ဖးဖိအကတီၢ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်လီၤမ့ၢ်လီၤဟီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ် ကမံးတံင်မၤတၢ်ကယုထၢ မၤပျဲၤဝဲတုၤန့ၣ်အဝဲန့ၣ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

- (၂) ကစံပ်ညှိအာန်လီဆိန်ထွဲ ပင်ဂါတင်ယုထာပင်လီဒီး တင်ထူးကွံင်ဝဲလီၤ အပုၤမၤတင်ဖိ လၢအမုၢ်ပုၤနဲၣ်တင်သယဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃) ဖဲနဲၣ်ရွဲၣ်ဘၣ်လဲၤဘၣ်က့ၤလၢ တင်ဖဲးတင်မၤအဝုၢ်ဆူတင်လီၤအယံၤဒီးတင်ဆၢ ကတီၢ်မုၢ်ယံၣ်ဝဲန့ၣ်, ကမံးတံၣ်မၤတင်ကယုထာ ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤနဲၣ်ရွဲၣ် သယဲၤ ဒိနဲၣ်ရွဲၣ်မၤပင်တင်အသိးန့ၣ်လီၤ.

စ. ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်တဖၣ်

ဝဲၤကျိၤတခါဘၣ်တခါစုၣ်စုၣ်ကအိၣ်ဒီး အဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်ဒၣ်ဝဲလၢ ကကွၢ်ထွဲပၤဆၢအဝဲၤကျိၤဘၣ်ထွဲ အတင်ဖဲးတင်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတင်ယုထာဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်အဂီၢ် တင်နီၤဖးက့ၢ်ဂီၤ (၂)ကလုၣ် ဒိတင် ဖဲးတင်မၤအတင်ဘၣ်ထွဲ အတင်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

စ - ခ. က့ၢ်ဂီၤတၢတကလုၣ် အကရူၢ်

- (က) ကျိၣ်စုဒီးတင်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဝဲၤကျိၤ
- (ခ) တင်ကဟုကယၣ်ဒီးတင်ကူၣ်လိၣ်တင်ဝဲၤကျိၤ
- (ဂ) တင်ကတံၣ်ကတီၤဒုးဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဝဲၤကျိၤ
- (ဃ) ထူးထီၣ်ရၤလီၤလံၣ်လဲၢ်ဝဲၤကျိၤ
- (င) တင်ဘၣ်ထွဲတုၤအိၣ်လိၣ်သးဝဲၤကျိၤ
- (စ) လံၣ်လဲၢ်တင်ဆဲးတင်လၢဝဲၤကျိၤ
- (ဆ) ပိၣ်ခွါဝဲၤကျိၤ

စ - ဝ. (က) ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်ပိတဖၣ်

ကမံးတံၣ်ဖိအိၣ်ဝဲခံကလုၣ်ဒိလၢအံၤအသိးလီၤ.

- (က-၁) ပုၤဟ့ၣ်တင်ဖးသ့ခဲလၢၣ်(၁၃)ဂၤ
- (က-၂) ပုၤတဖၣ်လၢအဟ့ၣ်တင်ဖးတသ့ဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်, ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးမုၢ်ဂ့ၤ, ဆၢန့ၣ်မၤစၢတင်မုၢ်ဂ့ၤသ့ဝဲ -
- (က)ခဝုၣ်ရှၢၣ်နဲၣ်ရွဲၣ်, ခဝုၣ်ရှၢၣ်နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ, ခဝုၣ်ရှၢၣ်ပုၤပၤစု,ပုၤနဲၣ်တင်ဒိၣ် (ကမံးတံၣ် ပၤဆၢတင်ရူလိၣ်မၤသကိးတင်သးခုကစီၣ်)

- (ခ) ဝဲကျိၤအဂၤအဂၤတဖၣ်လၢ ခဝုၣ်အတၢ်မၤအပူၤ အပူၤန့ၣ်တၢ်တဖၣ်
- (ဂ) ဝဲကျိၤဒၣ်ဝဲအပူၤန့ၣ်တၢ်ဒီး ပူၤန့ၣ်တၢ်သယံၤတဖၣ်

ခ - ဝ. (ခ) တၢ်ယုထာ

- (ခ-ဝ) ပူၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့တဖၣ် မ့ၢ်ပူၤလၢအဘၣ်တၢ်ယုထာအီၤခီဖျိ ယုထာ တိၣ်လီၤကမံးတံၣ်တဖၣ်လၢ ခဝုၣ်ပၤအတၢ်ကမံးတံၣ်, ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါအီၤန့ၣ်လီၤ.
- (ခ-၂) ပူၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဖးတသ့တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲကျိၤကမံးတံၣ်ဖိ ဒ်တၢ်မၤအမူအဒါ အလီၢ်အလၢအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ခ - ၂. က့ၢ်ဂီၤခံကလုာ်တကလုာ်အကရူၢ်

- (က) တၢ်သးခုကစီၣ်ဒီးမံးရှၢၣ်ဝဲကျိၤ
- (ခ) ခရံၣ်ဖိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျိၤ
- (ဂ) ခရံၣ်ဖိတၢ်မၤဂ့ၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဝဲကျိၤ
- (ဃ) သရၣ်သမါဝဲကျိၤ
- (င) ယွၤဂ့ၢ်ပီညါဝဲကျိၤ
- (စ) ပိၣ်မုၢ်ဝဲကျိၤ
- (ဆ) ဝဲကျိၤလၢသးစၢ်တၢ်မၤအဂီၢ်

ခ - ၂(က) ဝဲကျိၤကမံးတံၣ်ဖိတဖၣ်
ကမံးတံၣ်ဖိကအိၣ်ဝဲ(၂)ကလုာ်ဒ်လၢအံၤအသိးလီၤ.

ခ - ၂(က-ဝ) ပူၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့တဖၣ်

- (ဝ) ကိၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် အခၢၣ်စးလၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤတကီၢ်တဂၤစုၣ်စုၣ်
- (၂) ပူၤလၢပၤအတၢ်ကမံးတံၣ်ယုထာအီၤ(၄)ဂၤ ဒ်ကမံးတံၣ်ဖိလၢကမၤသကိးတၢ် ဒီးဝဲကျိၤကမံးတံၣ် (ကဘၣ်မ့ၢ်ပူၤသးစဲလၢ ဝဲကျိၤတခါစုၣ်စုၣ်အတၢ်မၤ)

၈ - ၂(က-၂) ပုလဲလှူအဖွဲ့တပ်ဖွဲ့တည်ထောင်ခြင်း

- (က) ခဝေ့ရှာန်နံနံရွှေ၊ ခဝေ့ရှာန်နံနံရွှေသယံ၊ ခဝေ့ရှာန်ပုလဲပေ၊ ပုလဲနံနံတပ်ဖွဲ့ (ကမ်းတံင် ပါဆွာတပ်ရှုလိင်မာသကိးတပ်သးခုကစီနံ)
- (ခ) ဝဲကျိးအဂုးအဂုးတဖန်လှူ ခဝေ့ရှာန်အတပ်မာအပူ အပုလဲနံနံတပ်ဖွဲ့
- (ဂ) ဝဲကျိးဒေဝဲ အပုလဲနံနံတပ်ဖွဲ့ ပုလဲနံနံတပ်သယံ၊
ပုလဲတဖန်အံးဟုန်တပ်ဖွဲ့တည်ထောင်သနင်ကု၊ ဟုန်ကုန်ဟုန်ဖွဲ့တပ်မုဂုး၊ ဆွာနံနံတပ်မုဂုး၊ မာစာတပ်မုဂုးသုဝဲဒေဝဲလီ။

၉ - ၂(ခ) တပ်ယူထာ

- (၁) ကိးအခါးစးလှူအဘဉ်ထွဲဒီးတပ်မာ တကိးတဂုးစုစုကမုဂုးဝဲကျိး လှူအဘဉ် ထွဲအကမ်းတံင်ဖိနုလီ။
- (၂) ပါဆွာတပ်ကမ်းတံင်ကယုထာပု(၄)ဂုးစုစုလှူ ဝဲကျိးတခါစုစုအဂီု လှူအအိန်ဒီးအတပ်သးစဲ ဒ်သိးကမာတပ်သနံနံ တဝိဒ်ကမ်းတံင် အတပ်မာအဝီ အိန်ဝဲ အသိးနုလီ။
- (၃) ပုလဲဟုန်တပ်ဖွဲ့တည်ထောင်မုဂုးဝဲကျိးအကမ်းတံင်ဖိဒ်တပ်မာအမူအဒါအလီု အလှူအိန်ဝဲအသိးနုလီ။
- (၄) ကမ်းတံင်ဖိတဂုးလှူလှူ အမာတပ်တုးအဝီကတပ်တည်ထောင်နု ဝဲကျိး ကမ်းတံင် ကယုထာမာပုလဲကု ပုလဲလှူအလီုဒီး ဆွာထိန်ဒုးသုညါကု ခဝေ့ရှာန် ကမ်းတံင်မာတပ်နုလီ။

၃. ဝဲကျိးကမ်းတံင် အမူအဒါဒီးအစိကမီ။

(က) အမူအဒါတဖန်

- (၁) ကဟံးနုးမူဒါလှူ ပုလဲကညီဘျာထံခဝေ့ရှာန် အခါးစးဒီး ကွဲထွဲဝဲကျိးလှူ အဘဉ်ထွဲဒီးအိး အတပ်ဖဲတပ်မာဒီး အကျိန်ဂုးစုဂုးနုလီ။
- (၂) ဝဲကျိးကမ်းတံင်ကသုးကျဲးတနံနံဘဉ်တနံနံအတပ်ပပ်ဖျိဒီးဆွာထိန်အိးဆူ ပါဆွာတပ်ကမ်းတံင်ခိဖျိ ကမ်းတံင်မာတပ်နုလီ။
- (၃) ဝဲကျိးကမ်းတံင်ကသုးကျဲး တနံနံဘဉ်တနံနံအစုတိပ်ပပ်လှူတပ်ဖဲတပ်မာ အဂီုဒီး ဆွာထိန်အိးဆူ ကျိန်စုဒီးစုလီုခိန်ခိန် ကမ်းတံင်နုလီ။

(ခ) အဓိကမီလ်တပန်

- (၁) အိန်ဒီးတန်စိတန်ကမီလ်လၢ ကပပ်လီၤအဝဲၤကျိၤဒၣ်ဝဲ အတန်ဖံးတန်မၤအတန် နံၣ်ကျဲဒီး အတန်ရဲၣ်တန်ကျဲၤတဖၣ်ဒီး ဆွၢထီၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါက့ၤ ခဝုၣ်ရှၢၣ်ကမံး တံၣ်မၤတန်န့ၣ်လီၤ.
- (၂) အိန်ဒီးတန်စိတန်ကမီလ်လၢ ကသုးကျဲၤအကျိၣ်ဝုၣ်စုၣ်လၢ အဝဲၤကျိၤအတန်ဖံး တန်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တန်ယုတန်မၤဘူၣ်လီၤဆီလၢ တန်ဖံးတန်မၤအဂီၢ်ဘၣ် တန်မၤအီၤသ့ဝဲဖဲ ခဝုၣ်ရှၢၣ်ပၢဆွၢတန်ကမံးတံၣ် ဟ့ၣ်တန်ပျဲန့ၣ်လီၤ.
- (၃) အိန်ဒီးတန်စိတန်ကမီလ်လၢကယုထၢ အပူၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ လၢတန်အိၣ်ဖျိၣ်တ ဘျီအဂီၢ် ဖဲဝဲၤကျိၤအပူၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤဟဲတချး,တသ့အခါန့ၣ်လီၤ.
- (၄) အိန်ဒီးတန်စိတန်ကမီလ်လၢ ကယုထၢပျဲမၤတန်ဖိဒ် မူဒါလီၢ်လၢလၢပၢဆွၢတန် ကမံးတံၣ်ဟ့ၣ်တန်ပျဲတဖၣ်ဒီး ပပ်လီၤန့ၣ်စ့ၢ်ကီးအီၤ တန်မၤအတန်နံၣ်ကျဲန့ၣ် လီၤ.
- (၅) အိန်ဒီးတန်စိတန်ကမီလ်လၢ ကယုထၢကမံးတံၣ်ဆၣ်ဖိတဖၣ် ဒ်တန်ဖံးတန်မၤ အတန်လိၣ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (၆) အိန်ဒီးတန်စိတန်ကမီလ်လၢ ကယုထၢကမံးတံၣ်ဖိ(၂)၀ၤ ဒ်သိးကကဲထီၣ်အဝဲၤ ကျိၤကမံးတံၣ်အခါၣ်စးလၢ တန်ယုထၢတိၣ်လီၤ အဝဲၤကျိၤပျဲနံၣ်တန်တဝီဘၣ် တဝီအဂီၢ်, ကမံးတံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- (၇) အိန်ဒီးတန်စိတန်ကမီလ်လၢကပပ်လီၤတန်နံၣ်ကျဲဒီး ယုထၢပျဲနံၣ်တန်သယဲၤ (၃)နံၣ်တဝီလၢတန်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၄. ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်တန်အိၣ်ဖျိၣ်

- (က) ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ် ကအိၣ်ဖျိၣ်အစ့ၤကတၢၢ် တနံၣ်(၂)ဘျီလီၤ. တန်ကဟ့ၣ် တန်လဲၤတန်က့ၤ အတန် လၢၣ်တန်စ့ၤ ဒ်ကမံးတံၣ်မၤတန်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤ တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်အသိးလီၤ.
- (ခ) ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ် ဝုၣ်ဂီၤအူအတန်အိၣ်ဖျိၣ် ဘၣ်တန်ကီးအီၤသ့ဖဲ ပျဲနံၣ်တန် ထံၣ် လၢအလီၢ်အိၣ်အခါ ဒီးကတၢၢ်ပိၣ်ကီးဝဲဒီး ခဝုၣ်ရှၢၣ်ခိၣ်န့ၣ် အိၣ်မူအိၣ် ဒါ (၃)၀ၤန့ၣ်လီၤ.

- (ဂ) လာကွာဂီတတကရူအဂီၢ် ဒီးပှၤလၢကမံးတံၣ်မၤတၢ်ယုထၢအီၤတဖၣ် အဂီၢ် တၢ်ပျဲလီၤခၢၣ်စး န့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤဆူ ဝဲၤကျိၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အကတီၢ် တသ့ဘၣ်.
- (ဃ) လာကွာဂီၤခံကရူတကရူဝဲၤကျိၤတဖၣ်အဂီၢ် တၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢခၢၣ်စး န့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤလၢလံၣ်တဖၣ်အံၤဟဲဝဲကသ့န့ၣ်လီၤ.
 - (၁) တၢ်ကရၢကရိ/ဝဲၤကျိၤ အနဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ/ပှၤနဲၣ်တၢ်သယဲၤ/ပှၤမၤ တၢ် ဖိလၢတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤအီၤဒ်အမူဒါလီၢ်လၢအသိး.
 - (၂) လံၣ်စိဆ့ၣ်ကိုခိၣ်စၢ မ့တမ့ၢ်လံၣ်စိဆ့ၣ်ကိုသရၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ် ကမိၤအီၤလၢလံၣ်တၢ်ကွဲ.

၅. ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤ

လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အကတီၢ်န့ၣ်,တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ကဘၣ် တၢ်စံၣ် ညီၣ်အၢၣ် လီၤအီၤခိဖျိတၢ်ယုထၢထီၣ်စုန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢအလီၢ် အိၣ်ဝဲဒီးတၢ် စံၣ်ညီၣ်အီၤကီၤခဲန့ၣ် တၢ်ကသုးကျဲၤတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးခူသ့ၣ် ခိဖျိ လံၣ်ခိန့ၣ် လီၤ. ပှၤခဲခိအနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ပှဲၤလိာ်သးအယိန့ၣ် ပှၤပၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤဟ့ၣ် တၢ်စံၣ် ညီၣ်အၢၣ်လီၤတခီခိသ့ဝဲလီၤ.

ဆ. ကမံးတံၣ်လီၤဆီတဖၣ်

ကမံးတံၣ်လီၤဆီတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုထၢပၣ်လီၤအီၤတဘျီဘၣ်တဘျီ န်လၢ အံၤအသိးဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒုနီၣ်ဂံၢ် - ဃ. ၅(ခ)(၂)ပၣ်ဖျါဝဲလၢ ပၤဆ့ၣ်တၢ် ကမံးတံၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ၁. ကမံးတံၣ်ဂၢ်ကျဲၤတဖၣ် လၢတၢ်မၤအတၢ်လိာ်တဖၣ်အဂီၢ်
- ၂. တၢ်တိာ်ကျဲၤကမံးတံၣ်ဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲ.

၅၆. ပုဂံကညီဘုရားထံခဝုရှာအကမ်းတံင်ကွင်ထွဲဟိန်ခိန်လိင်တဖန်
လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပုဂံကညီဘုရားထံခဝုရှာ

၁. ကမ်းတံင်အကွင်အဂီၤ

- (က) ခဝုရှာကရၢခိန် (ပုဂံပၤလိင်ဆုန်နီၤ)
- (ခ) ခဝုရှာနဲနဲခွဲ
- (ဂ) ခဝုရှာနဲနဲခွဲသယဲၤ
- (ဃ) ခဝုရှာပုဂံပၤစု (နဲနဲခွဲ)
- (င) ခဝုရှာပုဂံကွင်ထွဲတၢ်စုလိင်ခိန်ခိန်
- (စ) ပဘယဖ ကိုခိန်ခိန်
- (ဆ) ပဘယဖ ကိုခိန်ခိန်စၤ
- (ရှ) ပဘယဖ ပုဂံပၤစု
- (ည) ပဘယဖ ပုဂံကွင်ထွဲတၢ်စုလိင်ခိန်ခိန်
- (တ) ပုဂံလၢကမ်းတံင်မၤတၢ် ကယုထၢအီၤ (၂) ဂၤ

၂. တၢ်ယုထၢ

- (က) ပုဂံလၢအဘၣ်တၢ်ယၤထီၣ်အီၤ လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒုနီၢ်ဂံၢ်
စ (၁) (က)- (ည) တဖန် မ့ၢ်ဒ်ပုဂံအိၣ်လၢတၢ်မၤမူဒါလိင်လၢအသိး
န့ၣ်လီၤ.
- (ခ) ကမ်းတံင်မၤတၢ်ကယုထၢပုဂံခဝုရှာလၢကမ့ၢ်ကမ်းတံင်ဖိအဂီၢ်လီၤ.

၃. တၢ်မၤအဝီ

ကမ်းတံင်တၢ်မၤအဝီကမ့ၢ် သၢနံၣ်တဝီလီၤ.

၄. အမူအဒါဒီးအစိကမီၤ

- (က) အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကကွင်ထွဲ ဟိန်ခိန်လိင်တဖန်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ပုဂံ
ညီဘုရားထံခဝုရှာ ဒ်ခဝုရှာအခၢၣ်စးအသိးလီၤ.
- (ခ) ကပၣ်လီၤသန့လၢတၢ်သူဟိန်ခိန်လိင်တဖန် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ပုဂံကညီ
ဘုရားထံခဝုရှာ ဒီးဆၢထီၣ်အီၤဆူပၤဆူတၢ်ကမ်းတံင်ခီဖျိကမ်း တံင်မၤ
တၢ်န့ၣ်လီၤ.

- (ဂ) ကမ္ဘာ့ပျံကညီဘျာထံခဝုရှာန်အခါစး ဒ်ထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြး အသနူ အိၣ်ဝဲအသိး လၢကသုးကျဲၤဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပျံကညီဘျာထံ ခဝုရှာန်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (ဃ) ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ပျံတၢ်ဆါဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပျံကညီဘျာထံခဝု ရှာန်အဝုၣ်န့ၣ် ကမံးတံၣ်အံၤကပၣ်လီၤသနူ ဒီးသုးကျဲၤအီၤဒ်တၢ်သိၣ် တၢ် သီတၢ်န့ၣ်ကျဲအသိး ဒီးဆုၤထီၣ်က့ၤဆူပၤဆူတၢ်ကမံးတံၣ် ဒီဖျိကမံးတံၣ် မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

၅. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒိၣ်
 ကအိၣ်ဖျိၣ်အစ့ၤကတၢ်တနံၣ်တဘျီ ဖဲကမံးတံၣ်မၤတၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီ ဒီးတဘျီအဘၣ်စၤန့ၣ်လီၤ.

ည. ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်န့ၣ်ကမံးတံၣ်

(က) ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်န့ၣ်ကမံးတံၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်
 ခဝုရှာန်န့ၣ်ခွဲၣ်,ခဝုရှာန်န့ၣ်ခွဲၣ်သယံ, ခဝုရှာန်ပျံပၤစ့, ပျံန့ၣ်တၢ်ဒိၣ် (ကမံး တံၣ် ပၤဆူတၢ်ရှုလိာ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်), ဝဲၤဒးခိၣ်, ဝဲၤကျိၤတဖၣ် အပျံန့ၣ် တၢ်တဖၣ် ကမ့ၢ်ကမံးတံၣ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခဝုရှာန်န့ၣ်ခွဲၣ်ကမ့ၢ် ကမံးတံၣ်အံၤ အပျံ ပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤန့ၣ်လီၤ.

(ခ) အမူအဒါဒီးအစိကမီၤ

ကဆိကမိၣ်သုးကျဲၤ ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤလၢ ဝဲၤလီၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အတၢ်ဘၣ် လိာ်ဖိးလိာ်အဂီၢ်ဒီး ယုထာပၣ်လီၤအပျံမၤတၢ်ဖိ လၢမူဒါလီၢ်လၢလၢ ပၤဆူတၢ်ကမံး တံၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကမံးတံၣ်မၤတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ပျဲလၢ ကယုထာ ပၣ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ပျံလၢတၢ်ယုထာပၣ်လီၤအီၤတဂၤလၢလၢ ကဘၣ်တၢ်ဆုၤထီၣ် အီၤဆူ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ အတၢ်ဘၣ်ထွဲအကျိၤအကွၢ်အိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ပၣ်ဂၢ်ပၣ်ကျဲၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

က. ယုထာတိင်လီၤကမ်းတံင်တဖၣ်

ခဝုရှၢၣ်ကအိၣ်ဒီးယုထာတိင်လီၤကမ်းတံင် အကလုၣ်ကလုၣ် ဒ်တၢ်ဖံး တၢ်မၤ အတၢ်လိၣ်အိၣ်ဝဲအသိးလီၤ.

၁. ယုထာတိင်လီၤကမ်းတံင်အကလုၣ်ကလုၣ်

ယုထာတိင်လီၤ ကမ်းတံင်တဖၣ်ကအိၣ်ဝဲ ဒ်လၢအံၤအသိးလၢ ခဝုရှၢၣ်အတၢ် ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- (က) ယုထာတိင်လီၤကမ်းတံင်လၢ - ကရၢခိၣ်, ကရၢခိၣ်စၢၤတဖၣ်, ပှၤသမံသမိး စ့ဒီး စ့စရီတဖၣ်ဒီးပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်.
- (ခ) ယုထာတိင်လီၤကမ်းတံင်လၢ ခဝုရှၢၣ်နဲၣ်ခွဲၣ်, ခဝုရှၢၣ်နဲၣ်ခွဲၣ်သယဲၤ, ခဝုရှၢၣ် ပှၤပၤစ့, ဒီးပှၤနဲၣ်တၢ်ဒိၣ်(ကမ်းတံင်ပၤဆှၢတၢ်ရှုလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခု ကစီၣ်)အဂီၢ်.
- (ဂ) ယုထာတိင်လီၤကမ်းတံင်လၢ ဝဲၤကျိၤတဖၣ်အပှၤနဲၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်.
- (ဃ) ယုထာတိင်လီၤ ကမ်းတံင်လၢ ကယုထာကမ်းတံင်ဖိတဖၣ်လၢ ဝဲၤကျိၤကမ်း တံင်တဖၣ် တဝီဘၣ်တဝီအဂီၢ်.

၂. တၢ်ယုထာ

- (က) ကမ်းတံင်ဖိ(၇)ဂၤ, ကဘၣ်တၢ်ယုထာအီၤဖဲ ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ယၤထီၣ်အီၤလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၣ်ပှၤနီၣ်ဂံၢ်-ဂ. ၁,၅,၆, အတၢ်မၤအဝီကလၢၣ်အနံၣ်, ကမ်းတံင် မၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ထံးကတၢ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.
 - (ခ) ကမ်းတံင်ဖိ(၇)ဂၤ ကဘၣ်တၢ်ယုထာအီၤလၢ ကမ်းတံင်မၤတၢ်ဖဲ ခိၣ်န့ၣ်လၢတၢ် ယၤထီၣ်အီၤလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၣ်ပှၤနီၣ်ဂံၢ်-ဂ. ၂,၃ မၤတၢ်ပွဲၤထီၣ်တနံၣ်ဝဲၤ ကမ်းတံင်မၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ထံးကတၢ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.
 - (ဂ) ကမ်းတံင်ဖိ(၅)ဂၤကဘၣ်တၢ်ယုထာအီၤလၢ လၢကမ်းတံင်မၤတၢ်ဖဲဝဲၤကျိၤတဖၣ် အပှၤနဲၣ်တၢ်တဂၤစုၣ်စုၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ယၤထီၣ်အီၤလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၣ်ပှၤ နီၣ်ဂံၢ်ဂ. ၄ မၤတၢ်တနံၣ်ဝဲၤ ကမ်းတံင်မၤတၢ် အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ထံးတဘျီ န့ၣ်လီၤ.
(၁) လၢဝဲၤကျိၤကမ်းတံင်အကျိ	-	(၂) ဂၤ
(၂) လၢကမ်းတံင်မၤတၢ်အကျိ	-	(၂) ဂၤ
(၃) ခဝုရှၢၣ် နဲၣ်ခွဲၣ်သယဲၤ (ကမ့ၢ်ကမ်းတံင်အပှၤပၤလီၤဆ့ၣ်နီၤ)		

(ဃ) ကမ်းတံင်ဖိ(၅)ဂါ ကဘန်တင်ယုထာအီလါ ကမာသကီးတင်ဒီး ခဝုရှါခိန်နာ အိန်မူအိန်ဒါ(၃)ဂါဒီး ပှါနဲန်တင်တဖန်ဖဲ ဝဲကျါအကမ်းတံင်တဖန် အတင်မာ အဝီကကတင်ဝဲဒီး ပာဆှာတင်ကမ်းတံင် အိန်ဖျိန်အိန်ထံးတသီ န့နဲလီလါ.

၃. အမူအဒါဒီးအစိကမီ

(က) ဃုထာတိင်လီလါ ကမ်းတံင်လါ ကရုခိန်, ကရုခိန်စာတပန် ပှါသမံသမိး စုဒီးစုစရီ ဒီးပှါဟ့န်ကုန်တင်တပန်အဂီဂါ.

- (၁) ကဘန်အိန်ဖျိန် တချူးလါ ခိန်နာလါတင်ယုထာထီန်အီလါ တင်သိန်တင်သီမိန် ပှါနိန်ဂံဂါ ၈. ၁,၅, ၆,တဖန်အတင်မာအဝီကလင်အနံန် ကမ်းတံင်မာတင် တင်အိန်ဖျိန်(၂)ဘျီတဘျီ ဒီးဆှာထီန်တိင်လီပှါအမံခီဖျိ ကမ်းတံင်မာတင်, ဆူပာဆှာတင်ကမ်းတံင်ဒီး ကမျာတင်အိန်ဖျိန်ဖးဒိန်န့နဲလီလါ.
- (၂) ခိန်နာလါအဝီကတင်ဘန်တင်ယုထာကဒါ ကှါအီလါသ့ဝဲလီလါ.
- (၃) ကဘန်ပင်လီလါ ကျဲသရူလါ တင်ယုထာအဂီဂါ

(ခ) ဃုထာတိင်လီလါ ကမ်းတံင်လါ ခဝုရှါနဲန်ခွဲန်, ခဝုရှါနဲန်ခွဲန်သမဲး, ခဝုရှါပှါပာစုဒီး ပှါနဲန်တင်ဒိန်(ကမ်းတံင်ပာဆှာတင်ရုလိင်မာသကီး တင်သးခုကစိန်) အဂီဂါ.

- (၁) ကဘန်သူးကျဲပင်လီလါ တင်ယုထာအကျဲသရူလါတဘျီဂီဂါ တဘျီဂီဂါလီလါ.
- (၂) ကထံင်လိင်အသးဒီး ပှါလါအယုထာတိင်လီဝဲတဖန် တဆှိတုင်, တဆှိတုင် န့နဲလီလါ.
- (၃) ကဘန်ဆှာထီန်ကဒါကှါ ပှါအမံထဲတဂါခီလါ တင်ဖဲတင်မာ မူဒါလီဂါလါ တခါစုင်စုင်အဂီဂါဆူ ကမ်းတံင်မာတင် တင်အိန်ဖျိန်(၂)ဘျီတဘျီ, ဖဲနံန်လါ ခိန်နာတဂါစုင်စုင် အတင်မာအဝီကကတင်န့နဲလီလါ.
- (၄) ခိန်နာတဂါလါ အဘန်တင်ယုထာထီန်အီလါ လါမူဒါလီဂါလါ တခါလင်လင် အဂီဂါ န့နဲ, မာတင်သ့ဒိန်အအါကတင် (၃) နံန် (၃) ဝီခီလီလါ.
- (၅) ပှါလါအသးအိန် (၅၇) နံန်အဘျိန်န့နဲ တင်ယုထာအီတသ့လါဘန်.

(၆) ပှၤလၢမူဒါလီၣ်လၢလၢတၢ်ယၤထီၣ်အီၤ လၢထးတၢ်ဂၤလၢအမၤဒံးတၢ်ထဲ တဝီဘၣ်ဆၣ် လၢခၣ်ရှၢၣ်တၢ်လိၣ်နီၣ်နီၣ်အယိၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ယုထၢလီၤဆီ အီၤဆူညါ(၃)န့ၣ်တဝီထဲတဘျီဒါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

(ဂ) ဃုထၢတိၣ်လီၤ ကမံးတံၣ်တပၣ်လၢ ပှၤနဲၣ်တၢ်တပၣ်အဂီၢ်.

(၁) ကဘၣ်ပၣ်လီၤတၢ်ယုထၢအကျဲသရၤ တဘျီဂီၢ်တဘျီဂီၢ်လီၤ.

(၂) ကဘၣ်အိၣ်ဖျိၣ်မၤဝံၤအတၢ်မၤဒီး ဆှၢထီၣ်ကဒါက့ၤပှၤအမံၤ ထဲတၢ်ဂၤဒါဆူ ကမံးတံၣ်မၤတၢ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မူဒါလီၣ်လၢလၢ အဘၣ်ယုထၢဝဲတခါ စုၣ်စုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) ပှၤနဲၣ်တၢ်တဂၤလၢလၢတၢ်ယုထၢအီၤလၢ မူဒါလီၣ်လၢတခါအဂီၢ် သ့ဒၣ်အ အါကတၢ်(၃)န့ၣ်(၃)ဝီလီၤ.

(၄) ပှၤလၢအသးအိၣ်(၅၇)န့ၣ်အဘျီန့ၣ် တၢ်ယုထၢအီၤတသ့လၢဘၣ်.

(၅) ပှၤနဲၣ်တၢ်တဂၤလၢလၢလၢအမၤဒံးတၢ်ထဲတဝီဘၣ်ဆၣ် လၢခၣ်ရှၢၣ်တၢ်လိၣ် နီၣ်နီၣ်အယိၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ယုထၢလီၤဆီ အီၤဆူညါ(၃)န့ၣ်တဝီထဲတဘျီဒါသ့ ဝဲန့ၣ်လီၤ.

(ဃ) ဃုထၢတိၣ်လီၤ ကမံးတံၣ်လၢ ကဃုထၢကမံးတံၣ်ပိလၢ ဝဲၤကျိၤကမံးတံၣ် တၢ်မၤတဝီဘၣ်တဝီအဂီၢ်

(၁) ကအိၣ်ဖျိၣ်ဖဲ တၢ်ယုထၢအီၤဝံၤလၢ တၢ်ကယုထၢဝဲၤကျိၤ ကမံးတံၣ်တဖု စုၣ်စုၣ် အကမံးတံၣ်ဖိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

(၂) ကဘၣ်ဆှၢထီၣ်က့ၤ ပှၤအမံၤလၢ တၢ်ပၣ်ဂၢၢ်အဂီၢ်ဆူ ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံၣ် န့ၣ်လီၤ.

(၃) ကယုထၢန့ၣ်ဝဲၤကျိၤတဖၣ်အပှၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤစုၣ်စုၣ် လၢတၢ်မၤတဝီစုၣ်စုၣ် အဂီၢ်လီၤ.

ထ. ပုဂံကညီဘူထံခဝုရှာန်ကမ်းတံင် ပာဆွာတၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်

(ခ) ကမ်းတံင်ပါဆွာတၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်အံၤ မ့ၢ်ကမ်းတံင်ဂၢ်ကျၢၤလၢခဝုရှာန်အတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

(၂) ကမ်းတံင်ပါဆွာတၢ်မၤ

(က) ကမ်းတံင်ပါဆွာတၢ်မၤအက့ၢ်အဂီၢ်

ကအိၣ်ဒီးအကမ်းတံင်ဖိလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့တဖၣ်ဒ်လၢအံၤအသိးလီၤ.

(က) ခဝုရှာန်န့ၣ်ရွဲၣ် (ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ)

(ခ) ခဝုရှာန်န့ၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ

(ဂ) ခဝုရှာန်ပုၤပၤစု

(ဃ) ဝဲၤကျိၤတဖၣ်လၢ ခဝုရှာန်တၢ်မၤအပူၤ အပူၤန့ၣ်တၢ်တဖၣ်

(င) ပုၤန့ၣ်တၢ်ဒိၣ်လၢ ကမ်းတံင်ပါဆွာတၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်

(စ) ပုၤန့ၣ်တၢ်သယဲၤလၢ ကမ်းတံင်ပါဆွာတၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်

(ခ) တၢ်ဃုထာ

ကမ်းတံင်ဖိတဖၣ်မ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဒီးမူဒါလီၢ်လၢ လၢတၢ်မၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲတခါစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်လီၤ.

၃. ကမ်းတံင်ပါဆွာတၢ်မၤအမူအဒါဒီးအခွဲးအယၢ်

က. အမူအဒါ

ကဟံးန့ၣ်မူဒါလၢပုၤကညီဘူထံခဝုရှာန်အခါစးဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပါဆွာ လီၤဆီတဖၣ်ဒ်လၢ တဖၣ်အံၤအသိးလီၤ.

(က. ဝ) တၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်တံင်ကျဲၤလီၤဆီလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်အၢၣ်လီၤအလံၢ်ဆဲးလီၤမံၤတခါလၢလၢ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပုၤကညီဘူထံ ခဝုရှာန်ဒီးဝဲၤကျိၤတဖၣ်လၢအတၢ် မၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- (က. ၂) ကမာဖိးမံတၢ်မၤလၢပှၤသးအိၣ်ဆိၣ်ထွဲတၢ်မၤဒီး ပှၤကညီဘျၢထံခဝုရှၢၣ်အဘၢၣ်စၢမ့ၢ်ဂ့ၤ လၢပှၤသးအိၣ်ဆိၣ်ထွဲ တၢ်မၤဒီးဝဲၤကျိၤတဖၣ် လၢအတၢ်မၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲအိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤအဘၢၣ်စၢန့ၣ်လီၤ.
- (က. ၃) ကမာဖိးမံတၢ်မၤလၢပှၤကညီဘျၢထံခဝုရှၢၣ်အဝဲၤကျိၤတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ရ့ၤလိၣ်မၤသကိးတၢ်တိၣ်ကျဲၤလီၤဆီတဖၣ်အဘၢၣ်စၢန့ၣ်လီၤ.

ခ. အခွဲးအယၢ်

- (ခ. ၁) ကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ခဝုရှၢၣ်အခၢၣ်စးလၢတၢ်ဆဲးကျိးမၤဘၣ်ထွဲသး ဆူပှၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်ဒ်အလီၢ် အိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.
- (ခ. ၂) ကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကယုထၢပၣ်လီၤ တၢ်တိၣ်ကျဲၤပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီး ပၣ်လီၤန့ၢ်အီၤတၢ်မၤနဲၣ်ကျဲမ့ၢ်ဂ့ၤစံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤန့ၢ်အီၤ တၢ်ဘူးတၢ်လဲမ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢတၢ်တိၣ်ကျဲၤတၢ်မၤအဂ့ၢ်အခးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (ခ. ၃) လၢတၢ်တိၣ်ကျဲၤလီၤဆီတဖၣ်အတၢ်ဖိးတၢ်မၤအဂီၢ်ကအိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်လၢအံၤတဖၣ်လီၤ.
 - (က) တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်နဲၣ်ကျဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအိၣ်အသိး ဆူတၢ်ဖိးတၢ်မၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲ ဒ်တၢ်အဂ့ၢ်အခးအိၣ်ဝဲအသိး.
 - (ခ) တၢ်လဲၤသမံသမိးကွၢ်က့ၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤလီၤဆီတဖၣ်.
 - (ဂ) တၢ်ယုက့ၤတၢ်ပၣ်ဖျါတဖၣ်လၢ ဝဲၤကျိၤဘၣ်ထွဲဒီးကိၢ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ်အအိၣ်.
 - (ဃ) တၢ်စံၣ်ညီၣ်ယုထၢတၢ်တိၣ်ကျဲၤအကလုၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ လၢတၢ်မၤအဂီၢ်ဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲအသိး.
- (ခ. ၄) အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကကွၢ်ထွဲပၤဆုၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤလီၤဆီ အကျိၣ်ဂ့ၢ်စ့ဂ့ၢ်ဒ်တၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲဒီးစ့တိၣ် ပၣ်အိၣ်ဝဲအသိးလီၤ.
- (ခ. ၅) အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကဟ့ၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်ပၣ်ဖျါဒီး ကျိၣ်ဂ့ၢ်စ့ဂ့ၢ်ဆူပှၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ် ဒ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

(၄) ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢၤဆၢလၢၤကတီၢ်

ကအိၣ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိလၢၤဆၢလၢၤကတီၢ် ဒ်လၢလၢၤအံၤအသိးလီၤ.

- (၁) ပုၤန့ၣ်တၢ်ဒိၣ်တဂၤ
- (၂) ပုၤန့ၣ်တၢ်သယဲၤတဂၤ
- (၃) ပုၤမၤတၢ်ဖိအဂုၤအဂၤ- ဒ်တၢ်ဖိတၢ်မၤအတၢ်လိၣ်အိၣ်ဝဲအသိး

(က) တၢ်ယုထၢ

- ၁. ပုၤန့ၣ်တၢ်ဒိၣ်တဂၤ ကမ့ၢ်ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ယုထၢအီၤ(၃)န့ၣ်တဝီ လၢတၢ်မၤအဂီၢ်ခိဖျိ ယုထၢတိၣ်လီၤကမံးတံၣ်တဖုလၢ ခဝုၣ်န့ၣ်ခဲၣ်ခဲၣ်, ခဝုၣ်န့ၣ်ခဲၣ်ခဲၣ်သယဲၤ, ခဝုၣ်န့ၣ်ပုၤပၤစ့ဒီးပုၤန့ၣ်တၢ်ဒိၣ်(ကမံးတံၣ် ပၤဆုၤတၢ်ရုလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်)တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂. ပုၤန့ၣ်တၢ်သယဲၤတဂၤ ကဘၣ်တၢ်ယုထၢအီၤ(၃)န့ၣ်တဝီ လၢတၢ်ဖိတၢ်မၤအဂီၢ် လၢ ကမံးတံၣ် ပၤဆုၤတၢ်ရုလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ်ကမံးတံၣ်ဒီးဆုၤထီၣ်ပၣ်ဂၢၢ်အီၤဆူခဝုၣ်န့ၣ်ကမံးတံၣ်မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၃. ပုၤမၤတၢ်ဖိအဂုၤအဂၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုထၢအီၤဒ် တၢ်မၤအတၢ်လိၣ်အိၣ်ဝဲအသိး လၢကမံးတံၣ်ပၤဆုၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤဆူခဝုၣ်န့ၣ်ကျိၣ်စ့ဒီးတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ကမံးတံၣ်ဝဲကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. ကမံးတံၣ်ဖိလၢကမၤတၢ်ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အကတီၢ်တဖၣ်.

၁. ကမံးတံၣ်အကလုာ်

- (က) ကမံးတံၣ်ယုထၢ ပုၤဆုၤတၢ်ဘါဒီး ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဆူညါတန့ၣ်အဂီၢ် (၇) ဂၤ.
- (ခ) ကမံးတံၣ်ပၣ်ဖျါ ပုၤမၤယွၤအတၢ်တဖၣ် လၢကစၢ်ယွၤဒုးအိၣ်ဘျးအီၤတန့ၣ်ဘၣ်တန့ၣ်. ခဝုၣ်န့ၣ်သရၣ်သမိဝဲကျိၣ်အပုၤန့ၣ်တၢ် ကမ့ၢ်ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤလၢအသုးကျဲၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (ဂ) ကမံးတံၣ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ဆဲးလီၤမံ - (၂)ဂၤ

- (ဃ) ကမ်းတံင်ကွၢ်ထွဲတၢ်ကွဲးနီၣ် - (၆)၀၁
- (င) ကမ်းတံင်ကွၢ်ထွဲတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ - (၅)၀၁

၂. တၢ်ယုထာ

ကမ်းတံင်လၢ(ဂ)-(င)လၢထးတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုထာအီၤလၢ ကမ်းတံင်(က) ဒ်သိးကမၤတၢ်ဖဲ တနံၣ်တဘျီတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အကတီၢ် ဖဲအအိၣ်ဖျိၣ်အခါဒီး ဆှာထီၣ်ပၣ်ဖျါက့ၤအီၤဆူ ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. အမူအဒါ

(က) ကမ်းတံင်ယုထာပှၤဆှာတၢ်ဘါဒီး ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ခါလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဆူညါတနံၣ်

- (၁) ကအိၣ်ဖျိၣ်ဖဲ ကမ့ၢ်ပၣ်ဂၢ်ပၣ်ကျဲၤအီၤဝံၤအလီၢ်ခံ ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကယုထာထီၣ်ပှၤလၢ လၢတဖၣ်အံၤဒီး ဆှာထီၣ်က့ၤဝဲအမံၤဆူ ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်လၢ တၢ်ကပၣ်ဂၢ်ပၣ်ကျဲၤအီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
 - ပှၤဆှာတၢ်ဘါ တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်ဒီးအခၢၣ်စးလၢ ခဝုၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်ဆူညါတနံၣ်အဂီၢ်.
 - ပှၤကွဲးနီၣ်တၢ် (၆) ၀၁ - ကညီၤကျိၣ် (၃) ၀၁,
- ပယီၤကျိၣ် (၃) ၀၁
 - ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ(၂)၀၁
 - ကမ်းတံင်ကွၢ်ထွဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ(၅)၀၁

(ခ) ကမ်းတံင်ပၣ်ဖျါပှၤမၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢ ကစၢ်ယွၤဒုအိၣ်ဘျးအီၤတဖၣ် အစရီၤ

အဝဲသ့ၣ်ကပၣ်ဖျါထီၣ်က့ၤ ပှၤမၤတၢ်သးခုကစီၣ် လၢအသံဖဲ တနံၣ်တဘျီ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်အဘၢၣ်စၤ အမံၤဒီးအဝုၣ်အကျိၤအဖျိၣ်ဆူ ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် ဖဲအကတီၢ်လၢ တၢ်ပၣ်လီၤန့ၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(ဂ) ကမ်းတံင်ကွၢ်ထွဲ တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ

ကကွၢ်ထွဲတၢ်ဆဲးလီၤမံၤဖဲ ကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အကတီၢ်ဒီး ဆၢထီၣ်က့ၤ အတၢ်ပၣ်ဖျါဆူကမျၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်ဖဲအကတီၢ်လၢတၢ်ပၣ်လီၤန့ၢ်အီၤန့ၢ်လီၤ.

(ဃ) ကမ်းတံင်ကွၢ်ထွဲတၢ်ကွဲးနီၣ်

ကမ့ၢ်ပှၤကွဲးနီၣ်တၢ်တဖၣ်ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အခါခဝုၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤတဖၣ်အကတီၢ်ဒီးကဟ့ၣ်က့ၤ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ဆူ ခဝုၣ်အပှၤအိၣ်မူအိၣ် ဒါလၢတၢ် သးကျဲၤကျဲၤဆူညါအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

(င) ကမ်းတံင်ကွၢ်ထွဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

ကကွၢ်ထွဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်, သးကျဲၤပှၤဒုတၢ်အူ တၢ်ဒီးတၢ်သးဝံၣ်ရိတဖၣ်ဒီး သးကျဲၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤလၢခွါယၢၣ်ဒီး ပှၤဘၣ်မူဘၣ် ဒါတဖၣ်လၢ စံၤမိၤခိၣ်အဂီၢ် ဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ.

န. တၢ်ဘျီက့ၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒု

တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒုအံၤ ဘၣ်တၢ်ဘျီက့ၤအီၤသ့ဝဲဖဲ ပၤဆၢတၢ်ကမ်းတံင်အိၣ်ဖျိၣ် အခါဒီး ကမ်းတံင်ဖိလၢ အဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့အကျါ သၢပူခံပူဘၣ်အသးန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဘျီ က့ၤတခါဂ့ၤတခါဂ့ၤန့ၢ် ကဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိ ပၤဆၢတၢ် ကမ်းတံင်အစ့ၤကတၢ် (၃)လါ တချးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ဒံးန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤကျိၣ်ထံတဖၣ်

ကမံးတံၣ်ပၤဆၢတၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်သးခုကစီၣ် = Goveining Board for Social Ministry .

ပှၤန့ၣ်တၢ်ဒိၣ် = Executive officer

ပှၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ် = Partners

ဒ်မူဒါလီၢ်လၢအတီၤအိၣ်ဝဲအသိး = Ex-officio

တၢ်ရူလိၣ်မၤသကိးတၢ်တိၣ်ကျဲ = Social Project

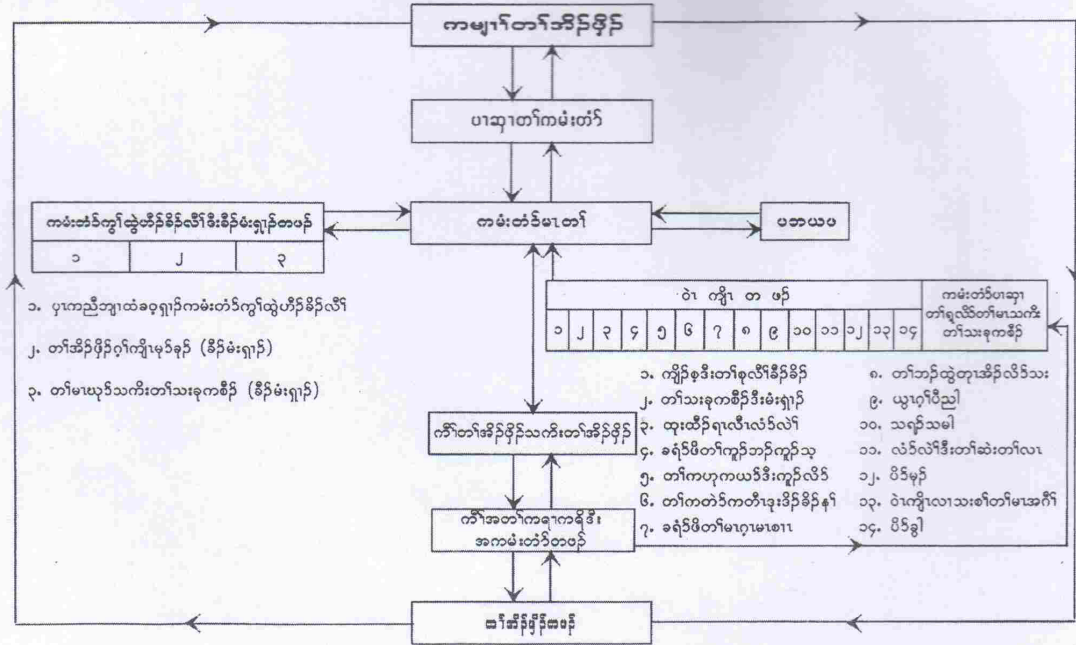
ကမံးတံၣ်ဆၢဖိ = Sub-Committees

ကမံးတံၣ်ဂၢၢ်ကျၢၤတဖၣ် = Standing Committees

ပှၤထီၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ် = Observer

အစုအစုအစုအစုအစု

ပူးကညီဘွားသံခရုရှာဉ်တုဂီၤ

- ၁. ပူးကညီဘွားသံခရုရှာဉ်ကမံးတၢ်ကွၢ်ဆွဲၣ်တၢ်လီၤခိးခိးမံးရၢၣ်တၢ်
- ၂. တၢ်ဆိၣ်ဒိုၣ်ဂုၤကျိၣ်မုၢ်ခုၣ် (ခိၣ်မံးရၢၣ်)
- ၃. တၢ်မၤပုၤသးကိၤတၢ်သးခုကစီၣ် (ခိၣ်မံးရၢၣ်)